

Redegørelse om fremme af religionsfriheden.
(Redegørelse nr. R 10).

Eksemplarer vil blive omdelt, og redegørelsen vil blive optaget i Folketingstidende.

Den første sag på dagsordenen var:

1) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr. F 26:

Forespørgsel til udenrigsministeren [om det amerikanske NMD-system].

Af Holger K. Nielsen (SF) og Søren Søndergaard (EL) m.fl.

(Forespørgslen anmeldt 9/1 2001).

Formanden:

Hvis ingen gør indsigelse mod fremme af denne forespørgsel, betragter jeg Tingets samtykke dertil som givet. (Ophold). Det er givet.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr. F 27:

Forespørgsel til statsministeren og udenrigsministeren [om det svenske EU-formandskabs program].

Af Claus Larsen-Jensen (S) m.fl. (alle partier).
(Forespørgslen anmeldt 9/1 2001).

Formanden:

Hvis ingen gør indsigelse mod fremme af denne forespørgsel, betragter jeg Tingets samtykke dertil som givet. (Ophold). Det er givet.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Spørgsmål til ministrene.

Spørgetiden

Formanden:

Medlem af Folketinget Villy Søvnald har meddelt mig, at han ønsker at tage spørgsmål nr. S 1080, der er opført som nr. 4 i rækken af spørgsmål i dag, tilbage. Spørgsmålet er herefter bortfaldet.

Spm. nr. S 1098

1) Til statsministeren af:

Jens Rohde (V):

»Er det statsministerens opfattelse, at udbud af offentlige opgaver medfører nedslidning af medarbejdere og dårligere service, og vil statsministeren i bekræftende fald da dokumentere dette?«

Jens Rohde (V):

Den 1. januar kunne man se Socialdemokratiets formand i tv holde en nytårstale, som kunne efterlade det indtryk, at rengøringsassistenter og buschauffører og andre – men nu var det de grupper, der blev nævnt – blev nedslidte som følge af udliciteringer og udbud.

Når man ser på, hvad regeringen sådan har sagt igennem de seneste år, og hvad man også skriver i erhvervsstrategien dk21, som jo stort set igen og igen opfordrer til konkurrence og udbud, når man ser på regeringens svar på forskellige § 20-spørgsmål her i Tinget, og når man også tænker på, at statsministeren og regeringen netop har solgt buschaufførerne for en hundredkroneseddel i går, ja, så er det jo nærliggende at spørge statsministeren, om han er enig med Socialdemokratiets formand, om der er en dokumentation for de synspunkter, som blev fremført i nytårstalen.

Statsministeren (Poul Nyrup Rasmussen):

Jeg er meget glad for den debat her i dag, og jeg må desværre sige, at vi har alt, alt for mange dårlige erfaringer i udliciteringsarbejdet. Helt generelt kan jeg fortælle spørgeren, at en rapport, der er udarbejdet af Det Kommunale Kartel, desværre fortæller, at der er udliciteringer, hvor 40 pct. af de berørte medarbejdere svarer i undersøgelsen, at udlicitering har medført dårli-

gere kvalitet, 34 pct. svarer, at det har medført dårligere effektivitet og i den sammenhæng bekræftet, synes jeg, at dårligt arbejdsmiljø går hånd i hånd med dårlig udførelse af opgaven.

De eneste eksempler, bare for at nævne et par stykker for spørgeren: Lyngby-Taarbæk Kommune overdrog i 1994 driftsopgaver vedrørende ældrebespisningen til et privat firma. Der var alt for mange klager efterfølgende, og kommunen måtte tage opgaven tilbage igen. Esbjerg Kommune, for at nævne en kommune, jeg kender godt, udliciterede i 1999 rengøring på daginstitutioner og skoler, og det viste sig efterfølgende med massive klager, at standarden og kvaliteten i næsten to tredjedele af institutionerne ikke var tilfredsstillende, og man måtte så opsi-ge kontrakten.

Derfor er det, jeg har sagt til spørgeren og spørgerens parti, Venstre, at disse tanker om at ville udlicitere og effektivisere for 26 mia. kr. i den offentlige sektor, måske 30 mia. kr., disse tanker, som også Venstres formand var inde på tidligere på sæsonen, lidt i slutningen af sidste år, har jeg kaldt kasinoøkonomi.

Uanset hvor meget man i Venstre prøver at snakke udenom, så lader det sig ikke gøre. For det at ville udlicitere 26 mia. kr. svarer til et udbudsgrundlag på 260 mia. kr. Og må jeg minde om, at der i den offentlige sektor er en lønsum, der overhovedet er relevant i det her, på et par hundrede milliarder kroner godt og vel.

Så hvis det, Venstre her lægger op til, er at udlicitere hele den offentlige sektor på alle kerne-serviceområderne, må jeg sige blankt nej. Det medvirker regeringen ikke til, og dér er forskellen.

Formanden:

Jeg har allerede nu noteret fem medspørgere, og det er grænsen, jeg sætter for antallet af medspørgere i en spørgetime. Så der er hermed lukket for flere medspørgere.

Jens Rohde (V):

Ja, nu nævner statsministeren de 26 mia. kr., det er jo Finansministeriets egne tal, at de 26 mia. kr. skal findes; de skal så i øvrigt findes i løbet af de næste 35 år. Venstre har jo ikke på noget tidspunkt sagt, at disse 26 mia. kr., som igen er regeringens egne tal, alene skal findes ved udliciteringer. Men det er jo så en helt anden sag.

Problemet er det principielle i statsministerens nytårstale og de meldinger, vi ser efterfølgende, om, at udlicitering i sig selv skulle med-

føre nedslidning. Ja, der har da været dårlige eksempler, men kan statsministeren ikke give mig ret i, at der også er adskillige dårlige eksempler i offentligt regi på nedslidning af medarbejdere og på dårlig service i forhold til det, man betaler?

Og kan statsministeren bekræfte Konkurrencerådets afgørelse fra 1997 om, at det alene er ordregivers ansvar at sikre både arbejdsmiljø og god service?

Henrik Sass Larsen (S):

Jeg skal høre statsministeren, om han kan bekræfte, at regeringen og Socialdemokratiet i det her spørgsmål har haft en stringent linje helt tilbage fra 1995, hvor statsministeren i sin egen skab af formand for Socialdemokratiet udsendte et hyrdebrev til tillidsfolk omkring udlicitering, hvor man sagde: Vi går ind for pragmatisk brug af det her, men vi accepterer ikke udlicitering, hvis den underlæggende dagsorden betyder forringet service for borgerne eller dårligere løn og arbejdsvilkår for de ansatte.

Jeg vil høre, om det ikke også stadig væk er regeringens grundlag.

Kristian Jensen (V):

Når statsministeren laver sit regnestykke, så kan man sige, at for at få 26 mia. kr. i besparelse, kræver han en lønsum på 260 mia. kr. Det betyder kun en 10 pct.s besparelse ved udlicitering.

Er det statsministerens opfattelse, at det ikke er muligt med mere end en 10 pct.s besparelse ved udliciteringer, eftersom de tal, man har set fra andre kilder, nævner mellem 15, 20 og også højere procenter i besparelser? Er det statsministerens opfattelse, at 10 pct. er det eneste mål, man skal sætte sig ved at effektivisere og udlicitere?

Gitte Lillelund Bech (V):

Jeg er meget imponeret over statsministerens brug af Det Kommunale Kartels rapport om dårligere kvalitet, om dårligere effektivitet.

Kan statsministeren ikke bekræfte, at i de tilfælde, hvor der er tale om dårligere kvalitet, dårligere effektivitet, skyldes det, at udbudsbetingelserne ikke har været konkrete nok; det er udbudsgivers ansvar, og rent faktisk har udbudsgiverne i de to konkrete tilfælde, som statsministeren fremhæver, det vil sige både Esbjerg og Lyngby-Taarbæk, i begge tilfælde bekræftet, at det er, fordi udbudsbetingelserne ikke har været klare nok?

Kim Andersen (V):

Statsministeren bekræftede, at det, det drejer sig om omkring udlicitering, er et spørgsmål om udbudsmateriale og så den offentlige udbyders forventning til en given prisreduktion.

I de tilfælde, hvor der har været tale om meget store prisreduktioner og det har været svært at overholde kontrakten efterfølgende, er det da ikke netop udbyderne, oftest amter og kommuner, som har fokuseret for ensidigt på bundlinjen og ikke på specifikationen til det arbejde, der ønskes udført?

Og sluttelig: I statsministerens nytårstale nævnte statsministeren rengøringsassistenter, buschauffører og slagteriarbejdere, som var udsat for hårdt, ensformigt og stressende arbejde, og statsministeren nævnte det i forbindelse med udlicitering. Vil statsministeren oplyse over for mig, hvilke slagteriarbejdspladser der har været udsat for udlicitering?

Jens Hald Madsen (V):

Jeg har et spørgsmål til statsministeren. Det er jo meget interessant at sige, at hvis noget bliver udliciteret og vi så siger, at det er den private sektor, så sker der en højere frekvens af nedslidning. Vil det sige, at der er forskel på kontrollen med arbejdsmiljøet i den offentlige sektor og i den private sektor?

Og vil det sige, at organisationerne, fagforeningerne osv. gør altså deres arbejde dårligere i den private sektor end i den offentlige sektor?

Statsministeren (Poul Nyrup Rasmussen):

Til det første spørgsmål, som hr. Jens Rohde stillede, kan jeg sige, at det er usandt, at de 26 mia. kr. skulle være Finansministeriets egne tal. Det er simpelt hen ikke rigtigt, det er usandt, og det synes jeg man skal trække tilbage i dag, så vi kan få ryddet den usandhed af bordet fra Venstres side.

For det andet må jeg sige: Det er og bliver kasinoøkonomi, hvis Venstre prøver at give befolkningen det indtryk, at man kan spare 26 mia. kr. i den offentlige sektor ved at udlicitere og effektivisere. Der foreligger intet materiale, der kan begrunde det, og det er helt i skoven at forestille sig, at hele undervisningsområdet, hele daginstitutionsområdet, hele ældreomsorgsområdet og hele sygehusområdet skulle udliciteres. Hvorfor i alverden skulle vi gøre det? Der er ikke noget marked for det. Det vil være fuldstændig uansvarligt at foreslå så store og omfattende besparelser.

Sig mig engang, må jeg spørge hr. Jens Rohde, på hvilket plejehjem skal man spare 15 pct. nu? Jeg vil gerne bede om et konkret eksempel, så vi kan få det på det rene, hvad det er, Venstre drømmer om her.

Jeg kan se, at forskellen mellem Venstre og Socialdemokratiet og regeringen er, at vi ønsker at gøre det fuldstændig klart, at når udliciteringsinstrumentet skal anvendes, skal det anvendes med klogskab, med præcision og med ansvar.

Formålet med udbudsværktøjet, som kun kan benyttes inden for en række meget afgrænsede randområder med held, har vi jo kunnet se er at opnå bedre kvalitet. Formålet er ikke primært at opnå besparelser, som Venstre her lægger op til. Der er intet belæg for dette besparelsesbeløb, 26-30 mia. kr., som Venstres formand udtaler i et interview i december måned sidste år.

Jeg vil i øvrigt også sige til hr. Jens Rohde: Desværre har vi set for mange eksempler på, at ansvaret ikke følger med i udliciteringsrunder, og det er vi nødt til at gøre fuldstændig klart: Det går ikke længere. Vi har desværre også i alt for mange dårligt styrede kommuner set eksempler på, at medarbejderne ikke får mulighed for at byde på opgaver. Jeg bemærkede, at Venstres næstformand forleden udtalte sig sådan og bekræftede en sådan situation.

Jens Rohde (V):

Selvgodheden hos statsministeren og regeringen er ganske enkelt slående. Jeg hører ord som, at det, regeringen vil, er, at udlicitering skal ske med klogskab, præcision og omsorg. Jamen det er vi jo også interesserede i. Hvad bilder statsministeren sig egentlig ind, at stå her i Folketingsalen og nærmest forsøge at skabe et billede af Venstre, der blot vil en social massegrav, og at vi stort set kun vil det onde for menneskene.

Det, vi vil, er at have en bedre og mere effektiv offentlig sektor, og jeg har meget svært ved at se begrundelsen for, at man på enkelte områder skal sige fra over for udbud og udliciteringer, hvis det kan gøres bedre. Og jeg beder statsministeren om at bekræfte, at det er ordregiveres ansvar, at udbudsmaterialet er ordentligt.

Så vil jeg godt spørge statsministeren, om han virkelig mener, at der ikke kan findes nogen form for effektiviseringer og besparelser inden for den offentlige sektor, for så er det en ren tilståelsessag for Socialdemokratiet, nemlig at man vil finansiere alt med øgede skatter og afgifter.

Gitte Lillelund Bech (V):

Ja, det var jo meget elegant, det, statsministeren forsøgte at gøre her, nemlig undlade at svare på de spørgsmål, som faktisk drejer sig om, om det ikke er korrekt, at den dårligere kvalitet og den dårligere effektivitet skyldes, at udbudsbetingelserne har været for dårlige.

Det er konklusionerne i Det Kommunale Kartel, det er konklusionerne i alle de konsulentrapporter, der er lavet om gode og dårlige erfaringer med hensyn til udlicitering.

Jeg vil bede statsministeren endnu engang bekræfte eller i hvert fald bekræfte, at dårligere kvalitet, dårligere effektivitet ved udbud skyldes dårlige udbudsbetingelser. Og i de to eksempler, som statsministeren fremdrog, nemlig fra Esbjerg og fra Lyngby-Taarbæk, har ordregiver erkendt, at det var dårlige udbudsbetingelser, der var skyld i, at effektiviteten blev dårligere.

Henrik Sass Larsen (S):

Det lyder efterhånden lidt desperat fra Venstres side med hensyn til at finde ud af de hersens 30-40 mia. kr.

Kan statsministeren svare på, om det står klart i øjeblikket, om Venstre ønsker at udlicitere for de her 26 mia. kr. eller har trukket i land i forhold til det. Hvor er det rent faktisk, at de ønsker at få de hersens ting hjem? Det må jo være grundlaget for deres økonomiske plan – så vidt jeg i hvert fald har læst i Venstres økonomiske plan – at man altså skal hente de hersens besparelser hjem, hvis det skal lykkes.

Desuden viser en undersøgelse fra KL, at ud af samtlige udliciterede opgaver er der i 55 pct. af opgaverne ikke sparet én krone.

Kan statsministeren så fortælle mig, hvor i alverden han tror, at Venstre skal finde alle de her 26 mia. kr. henne?

Jens Hald Madsen (V):

Blot en gentagelse: Er arbejdsmiljøet i den private sektor mere nedslidende end i den offentlige sektor, og er de faglige organisationer og de, der skal kontrollere arbejdsmiljøet i den private sektor, dårligere end i den offentlige sektor?

Statsministeren (Poul Nyrup Rasmussen):

Jeg kan sige til hr. Henrik Sass Larsen, at jeg også har meget svært ved at følge med i partiet Venstres linje på det her felt.

Det eneste, der chokerer mig, er, at Venstre åbenbart stadig væk er af den opfattelse, at man

gennem udlicitering og effektivisering kan opnå en besparelse i størrelsesordenen 26 mia. kr.

Det chokerer mig, for hvis vi seriøst ser på sagen, kan vi jo se, at de steder, hvor der gennem de senere år er brugt udlicitering, har typisk været på rengøringsområdet, på madudkørselsområdet og på det tekniske forvaltningsområde i kommunerne, som alle er områder, hvor man formentlig i kraft af netop den type arbejde har kunnet opnå nogle besparelser.

Men det at overføre besparelser på 10-15 pct. til hele den øvrige del af den offentlige sektor – uddannelsesområdet, vore skoler, hele den sociale forvaltning, omsorgen for vore ældre og sygehusene – gør, at jeg må sige, at det simpelt hen er dødsens farligt at prøve at give befolkningen det indtryk, at det ligger inden for mulighedernes grænse. Derfor har jeg kaldt det kasino-økonomi, for det er at rutte, og det er at skabe bekymring og angst i den offentlige sektor og i hele vores velfærdssamfund.

Med hensyn til Kommunernes Landsforerings analyse kan jeg bekræfte, at KL's undersøgelse viser, at i 55 pct. af tilfældene har man ikke kunnet opnå besparelser, og det bekræfter den linje, jeg var inde på før. Vi skal nemlig være meget forsigtige med at tro, at man via en sådan udbudsstrategi kan opnå de massive besparelser på 10, 15, 20 pct., som jeg hører om fra Venstres side. Det lader sig simpelt hen ikke gøre, og det lader sig slet ikke gøre med ansvar i forhold til vores omsorgspersonale og i forhold til hele vores skoleområde, undervisningsområde og sygehusområde. Derfor er det, at regeringen og jeg selv siger, at det vil vi ganske enkelt ikke være med til.

Jeg kan også sige til fru Lillelund Bech, at det forhold, at udbyder har ansvaret for udbuds materialet, jo ikke gør det bedre. Altså kendsgeringen er, at vores erfaringer nu viser, at en alt, alt for høj andel af de licitationer, der har fundet sted, fortæller, at medarbejderne har fået det dårligere, og at opgaverne udføres ringere.

Dermed også til hr. Jens Hald: Det bliver jo ikke bedre af, at der er kontrol både i den offentlige og i den private sektor, hvis nettoresultatet bliver en forringelse for medarbejdere og for borgere.

Jens Rohde (V):

Nu har regeringen jo solgt Combust, og dér er der nogle buschauffører, som må undre sig lidt over det, som statsministeren siger her. Men fra Venstre skal der ikke lyde et ondt ord om, at

man har solgt Combis. Det virker bare ikke sammenhængende i forhold til den der snak om det dødsensfarlige, som statsministeren kommer med for at male det typiske skræmmebillede af Venstre og for at fremhæve godheden hos sig selv. Det er en smule usmageligt.

Så vil jeg godt spørge statsministeren, hvordan statsministeren og regeringen ville stille sig, hvis nu Venstre kom med et forslag her i Folketinget om, at alle kommuner skulle have en udbudspolitik, så man fik fastlagt nogle klare kriterier. Således er der i øvrigt også lagt op til i Erhvervsministeriet, i og med at organisationerne jo har forhandlet en form for standardkontrakt på plads, som man kan bruge ved udliciteringer. Der har LO jo været en meget aktiv del af disse forhandlinger. Det arbejde mellem organisationerne er vel forhåbentlig ikke noget, som statsministeren vil stå her og underkende i dag.

Vil statsministeren stille sig positiv, hvis vi kommer med et forslag om, at der skal være en udbudspolitik i kommunerne?

Kristian Jensen (V):

I et svagt øjeblik kunne man næsten ønske, at man var medlem af Socialdemokratiets folketingsgruppe, så kunne det være, at man kunne få svar hernede. I hvert fald kan vi se, at ministeren skal have støttepædagog med for at svare på spørgsmålene.

Mit spørgsmål er så: Hvad er det for analyser, statsministeren hentyder til, når han siger, at der er større utilfredshed? Og har statsministeren ikke kendskab til, at hvis en rengøringsassistent klager over arbejdstempoet, så kan man under den gældende overenskomst kræve at få taget en måling af den tid, det tager at udføre det, sådan at de ting, der er aftalt i overenskomsterne bliver overholdt? Dermed er der også under udliciterede opgaver mulighed for at sikre, at der er en god standard i det arbejdstempo og det arbejdsmiljø, der er på de udliciterede arbejdspladser.

Kim Andersen (V):

Jeg forstår på statsministerens besvarelser, at statsministeren ikke længere står bag principperne omkring offentlige udbud, sådan som de er skitseret i dk21. Jeg vil gerne have, at statsministeren her klart tilkendegiver, om dk21 på dette område stadig væk er udtryk for regeringens politik, eller om det ikke er?

Og så spørger jeg igen og beder statsministeren svare på, hvilke slagteriarbejdspladser der

har været udsat for udlicitering, jf. statsministerens nytårstale.

Statsministeren (Poul Nyrup Rasmussen):

Må jeg sige først til hr. Kristian Jensen: Jeg vil gerne have mig fritaget for den slags antydninger at kalde mine ministre for støttepædagoger. Må jeg blive fri for det. De to ministre, der sidder her, venter på at komme til at besvare § 20-spørgsmål. Så vær venlig at feje den tilbage igen for egen dør. Det er ikke et niveau at diskutere på.

Så vil jeg gerne svare på hr. Kristian Jensens spørgsmål: Overenskomstreglerne har i alt for mange tilfælde ikke være sådan, at de kunne sikre ordentlige arbejdsvilkår for de mennesker, der har deltaget i eller måttet være omfattet af udliciteringer. Det har jeg nævnt et par eksempler på, og der er mange flere eksempler at nævne.

Så vil jeg sige til hr. Jens Rohde: Der er i høj grad behov for, at vi får forbedret licitationsmateriale. Det er det, der nu arbejdes med i Erhvervsministeriet. Arbejdsministeren er tilsvarende meget opmærksom på, at vi fremover skal sikre vores arbejdsmiljø meget bedre, end vi har kunnet indtil nu. Og jeg tror også, at vi kommer til at se meget på det sociale ansvar i forbindelse med virksomhedernes deltagelse i dette vigtige område.

Til hr. Kim Andersen: Dk21 har fuldstændig regeringens fulde opbakning. Forskellen er, at hr. Kim Andersens parti vil spare 26-30 mia. kr. i den offentlige sektor ved at bruge udlicitering og effektivisering.

Vi vil anvende udliciteringsinstrumentet med omtanke, der, hvor det er meningsfyldt, og der, hvor det kan give et kvalitetsløft. Forskellen er lige præcist dér: i det beløb og i den ambition.

Vi ønsker på ingen måde at skabe utryghed i den offentlige sektor, og jeg er stadig væk af den grundlæggende opfattelse, at i de år, der har været anvendt et udliciteringsinstrument, må vi sige, at der er opnået nogle besparelser. Men vi skal være meget forsigtige med at bilde hinanden ind, at det på sundhedsområdet, sygehusområdet, skoleområdet, ældreomsorgsområdet overhovedet kan lade sig gøre at opnå besparelser på 10, 15, 20 pct. gennem udlicitering. Det kan ikke lade sig gøre.

Formanden:

Hr. Jens Rohde, sidste runde.

Jens Rohde (V):

Lad os antage, at de 26 mia. kr. holder. Så er det altså noget, der skal findes gennem forskellige veje, også gennem øgede indtægter, ad vækst, og pengene skal findes frem til år 2035. Statsministeren får det jo til at lyde, som om det er noget, der skal findes på næste års finanslov, men det er jo ganske enkelt ikke rigtigt. Og derfor er der lidt mangel på proportioner i det skræmmebillede, som statsministeren fremstiller.

Derudover har fremskrivningerne jo været i forhold til, at der en større del ældre end arbejdende mennesker i samfundet på det tidspunkt, og vi ved jo, at mange af de mennesker, som går over til en pensionisttilværelse i år 2035, er særdeles velhavende mennesker, der kan forsørge sig selv. Så det bliver en meget teknisk diskussion om, hvorvidt vi når op på 26 mia. kr. eller ej.

Men det ændrer ikke ved det billede, statsministeren har skabt i sin nytårstale: at udliciteringer og udbud i sig selv skaber nedslidning, dårligt arbejdsmiljø og dårligere service. Vil ministeren tage det tilbage her i dag?

Og så fik jeg ikke svar på, hvordan regeringen vil stille sig over for det forslag fra Venstre, hvis vi kommer med det, om, at der skal være en udbudspolitik i kommunerne. Er svaret et ja eller et nej?

Statsministeren (Poul Nyrup Rasmussen):

Det, vi hørte lige her, var ret fantastisk. Nu forstår jeg, at de 26 mia. kr. skal skaffes via øgede indtægter. Det har jeg ikke hørt før. Det synes jeg er helt fantastisk. Det vil jeg virkelig notere med stor interesse. Vil det sige, at vi ikke længe taler om 26 mia. kr. gennem besparelser via udlicitering, men nu taler om 26 mia. kr. via nye skatteindtægter? Det må jo være nye indtægter. Jeg kan ikke forstå det anderledes. Hr. Jens Rohde sagde efter min erindring, at de 26 mia. kr. jo også kan skaffes gennem øgede indtægter. Sådan hørte jeg det, og ordene er faldet sådan.

Så er der noget andet, for det bliver jo ikke bedre af at ville skaffe dem over 35 år. Det kan stadig væk ikke lade sig gøre at nå op på det niveau.

Og så forstår jeg, at det er noget med, at om 35 år så er der flere ældre, der har flere penge. Jamen hvordan skal det forstås? Vil det sige, at man tænker på at spare på overførselsindtægterne, på folkepension? Er det det, man taler om?

Jeg må sige, at det efterhånden bliver mere og mere uklart, hvad det er for en økonomisk politik, der her tegner sig. Jeg tror, vi gør klogt i at

holde os til regeringens økonomiske politik og de lange linjer, som vi nu er i færd med at udarbejde og vil lægge frem om relativt kort tid.

Må jeg sige i øvrigt om spørgsmålet, om regeringen vil være med til en form for tvangsudlicitering: Jeg har her partiet Venstre og De Konservatives eget forslag fra november sidste år, og jeg må sige: Det vil regeringen ikke. Det er et blankt nej. Vi kan selvfølgelig ikke pålægge kommunerne, at de til enhver tid skal have en privat udbyder på ethvert område.

Jeg læser også her i bemærkningerne i Venstres og Konservatives forslag – det hedder B 49, og det er et beslutningsforslag om øget konkurrence i den offentlige sektor igennem udbud via privat udfordringsret – at det samlede offentlige forbrug er på knap 300 mia. kr., og så refererer man til et besparelsesbeløb på 30-40 mia. kr. Det lader sig ikke gøre.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 1099

2) Til statsministeren af:

Jens Rohde (V):

»Mener statsministeren stadig, at det er og bør være således, som det fremgår af regeringens erhvervsstrategiske rapport dk.21, hvor der på side 95 står, at »det bør være en del af en god konkurrencekultur, at konkurrencen mellem offentlige og private foretagender er fair og foregår på lige vilkår. Det indebærer, at offentlig produktion skal udsættes for konkurrence, det kan f.eks. ske gennem udbud?«

Jens Rohde (V):

Det er jo sådan set en forlængelse af diskussionen.

Jeg må sige, at det er ganske interessant at høre den fordrejning, som statsministeren laver af alle vores ord. Når jeg bruger ordene »øgede indtægter«, så ligger der faktisk begreber som øget vækst i dem, som også er brugbart. Det er jo en kendsgerning, at staten i dag får ret mange flere penge ind i statskassen, end den gjorde i 1993, nemlig 135 mia. kr. Hvis man kan fortsætte bare en lille del af væksten på det private marked, er der stadig væk gode muligheder for at føre en ansvarlig, god økonomisk politik i Danmark. Det ved statsministeren også alt om.

Statsministerens problem er, at hans alternativ til et skattestop er en tilståelsessag, nemlig

øgede skatter og afgifter, og derfor bruger man så udliciteringen som skræmmebillede på noget. Venstre vil, og for at skabe billeder om sociale massegrave.

Derfor vil jeg gerne høre, hvorvidt regeringen stadig væk står bag de utrolig mange citater, som vi kan finde frem fra erhvervsstrategien dk21, om det positive i udlicitering.

Statsministeren (Poul Nyrup Rasmussen):

Jeg må sige til hr. Jens Rohde, at det bliver mere og mere mystisk. Nu forstår jeg så, at de 26 mia. kr. også skal hentes ved en øget vækst i samfundet. Sig mig en gang, er hr. Jens Rohde overhovedet klar over, hvad det er, hr. Jens Rohde taler om?

Vi får formentlig en samlet vækst, hvis vi fører den rigtige ansvarlige økonomiske politik i samfundet i de kommende år, som vi selvfølgelig i meget stor udstrækning må bruge til borgernes egen private forbrugsudvikling og ikke mindst også til at finansiere vores velfærd, vil jeg gerne sige til hr. Jens Rohde.

Hvis hr. Jens Rohde forestiller sig, at han ud af den samlede vækst, som det bliver lagt til rette i de kommende år, kan hente 26 mia. kr. til skattelettelser, så tager hr. Jens Rohde fuldstændig fejl. Det lader sig ikke gøre.

Jeg synes, vi i dag har fået illustreret, at de 26 mia. kr. skal hentes via udlicitering og via effektivisering, og i det omfang, de ikke kan det, skal de hentes ud af væksten, og så skal de hentes ved hjælp af øgede indtægter. Jeg vil gerne sige til hr. Jens Rohde, at det bliver mere og mere mystisk, og det bliver frem for alt mere og mere uansvarligt.

Jeg vil gerne sige, at det at reservere 26 mia. kr. – hvis vi nu tager *det* som et eksempel fra Venstre – ud af samfundets samlede økonomiske vækst, er lige så uansvarligt som det, der først blev nævnt om udliciteringer og effektiviseringer.

Jeg må i det hele taget sige, at regeringen naturligvis står ved sin erhvervshandleplan, dk21, der vel at mærke peger på, at udbudsinstrumentet skal anvendes med stort ansvar, stor påpasselighed og med det formål at opnå større kvalitet dér, hvor det er muligt. Der er en række steder, hvor det ikke er muligt, men dér, hvor det er muligt: Ja. Og det er ikke med det formål at opnå massive besparelser, for det lader sig ganske enkelt ikke gøre.

Jens Rohde (V):

Så bliver det, statsministeren står og siger, jo endnu mere interessant, nemlig at der ikke kan hentes besparelser gennem effektivisering af den offentlige sektor.

Så synes jeg, den danske skatteborger skal tænke på, hvor meget det kommer til at betyde i ekstra skatteudskrivning, når man på den måde læner sig tilbage og tænker i den bevidstløse tankegang, at den eneste måde, vi kan finansiere noget her i samfundet på, er gennem øgede skatter og afgifter.

Hvor går grænsen, vil jeg gerne spørge statsministeren om. Hvor meget skal vi betale mere i skatter og afgifter for at klare de udfordringer, vi står over for? Nej, der er Venstres skattestop det eneste reelle alternativ.

Statsministeren nævnte ordet tvangsudlicitering i svaret på mit forrige spørgsmål. Det var ikke det, jeg havde stillet spørgsmål om. Jeg spurgte, hvordan statsministeren og regeringen ville stille sig over for et forslag om, at kommunerne skal have en udbudspolitik. Vil statsministeren ikke godt svare på det i stedet for at dreje det over på et begreb som tvangsudlicitering? Det er en helt anden diskussion – den tager vi også gerne – men statsministeren bedes bare svare på det spørgsmål, jeg stiller.

Formanden:

Jeg har også denne gang indtegnet fem medspørgere på min liste, og der er hermed lukket for nye.

Jens Hald Madsen (V):

Jeg ønsker at følge lidt op på det tidligere, nemlig spørgsmålet om det helt centrale: Hvem er det egentlig, der er ansvarlig for, at det går dårligt eller skidt med en udlicitering? Er det ordreafgiveren, altså kommunerne, amterne, staten, som opstiller de specifikke krav omkring arbejdsmiljø osv., eller er det dem, som udfører det?

Det er jo meget centralt, for ifølge Konkurrencestyrelsen er det faktisk ordregiverens ansvar, og det vil sige, at det, som statsministeren jo reelt har gjort, er at skyde skylden på kommunerne og amterne og staten og sige, at det er dem, der har ansvaret for, at der er medarbejdere, der bliver nedslidt. Det kan jo ikke være andre.

Kim Andersen (V):

Hvem var det, der udarbejdede og var ansvarlig for udbudsmaterialet, da den socialdemokratisk

ledede Aalborg Kommune udbød sine rengøringsopgaver i licitation? Vil statsministeren svare på det?

Vil statsministeren også svare på, hvem det var i kommunen, der var ansvarlige for, at man fokuserede ensidigt på besparelsen og åbenbart ikke så meget på de arbejdsvilkår, der blev budt kommunens egne medarbejdere, som fulgte med over til løsning af opgaverne?

Og så spørger jeg for tredje gang med henvisning til statsministerens nytårstale, om statsministeren vil forklare mig, hvad det er for nogle slagteriarbejdspladser og slagteriopgaver, der er blevet udliciteret.

Jeg tror, det ville være vældig godt for debatten om de her ting, om statsministeren gør sig til en vane at sige, hvad det er, han mener, og ikke bare udstikke nogle postulater, som det er umuligt at komme videre med. Det er ikke godt for en politisk diskussion, hvis det skal være niveaueet.

Gitte Lillelund Bech (V):

Jeg vil følge lidt op på det, som statsministeren har udtalt her i debatten, for det er meget interessant at høre, at skræmmebillederne simpelt hen fyger ud og vælter ud af statsministerens mund: Socialdemokratiet ønsker ikke at skabe utryghed. Nej, det gør Venstre da sandelig heller ikke, men man kan rent faktisk ved at få beskrevet opgaverne skabe en vis tryghed, som der ikke er i dag i den offentlige sektor.

Mit spørgsmål til statsministeren er: Hvordan kan det være, at Socialdemokratiet på Christiansborg eller i hvert fald statsministeren taler om, at det på ingen måde er muligt at opnå massive besparelser ved udbud, når det samtidig er sådan, at socialdemokrater ude i det kommunale system rask og villigt går med til udliciteringer og går med til at lave udbud, fordi man dér forventer massive besparelser?

Er der en intern diskussion i Socialdemokratiet, som måske her dukker op i lyset?

Henrik Sass Larsen (S):

Jeg synes heller ikke, det bliver klarere og klarere, hvad det er, Venstre egentlig vil. Jeg har forstået på Venstres næstformand – men det er jo ikke sikkert, at han vil det samme som de andre, for der kommer jo hele tiden nye signaler – at man kan hente mellem 6 og 9 mia. kr. på det statslige område ved at udlicitere, og at det kunne man sådan bare rask væk gå hen og gøre.

Jeg vil prøve at spørge, om det ikke er korrekt, at Finansministeriet har lavet et notat, hvor man har sagt, at den samlede sum, man kan udlicitere for dér, er 70 mia. kr., og det er så inklusive forsvar og politi, domstole og nogle af de andre ting.

Er det ikke en meget stor procent effektivitet, man skal have hentet hjem, hvis det her rent faktisk skal lykkes for Venstre, kombineret med, at man vel er nødt til at hente resten ude i kommunerne? Jeg mener, Venstre plejer at sige, at de går ind for kommunalt selvstyre, men så er man da vel nødt til at tvangsudlicitere og pålægge kommunerne at foretage udliciteringer, hvis Venstres plan skal lykkes, ikke sandt?

Kristian Jensen (V):

Det er jo meget underholdende, men ikke særlig oplysende, når statsministeren i stedet for at besvare vores spørgsmål fordrejer udtalelserne eller bevidst misforstår dem, som bl.a. hentydningen til støttepædagogerne, hvor det absolut ikke var de tættest ved siddende partikammerater, men måske nogle folk fjernere i Folketingssalen, jeg hentydede til.

Da statsministeren lige før bekræftede som en af de få ting, han faktisk svarede på, at han stod bag ved dk21, er det så ikke rigtigt, at man på side 59 kan læse: Det indebærer, at den offentlige produktion skal udsættes for konkurrence, hvilket kan medvirke til, at tingene gøres bedre og billigere.

Når statsministeren står bag ved det, anerkender han dermed, at udbud og udlicitering betyder, at det i visse dele af den offentlige sektor kan gøres både bedre og billigere, og dermed, at der også er et besparelspotentiale ved udbud.

Statsministeren (Poul Nyrup Rasmussen):

Først vil jeg sige til hr. Kim Andersen, at udbudsmaterialet i Aalborg, så vidt jeg har fået oplyst, fyldte 21 ringbind udarbejdet i samarbejde med et privat konsulentfirma, et meget, meget omfattende udbudsmateriale.

Så vidt jeg er orienteret, vil jeg gerne sige til hr. Kim Andersen, er der derfor ikke noget at udsætte på Aalborg Kommunes omhyggeligt gennemarbejdede udbudsmateriale.

Det, der desværre er erfaringen, er jo, at der er for mange eksempler på, at uanset hvor godt udbudsmaterialet er, går det galt; det går ud over medarbejderne, og det går ud over servicen.

Dér er måske forskellen mellem hr. Kim Andersens parti, Venstre, og mit og regeringen, at det med arbejdsmiljøet aldrig rigtig har været noget, der interesserede Venstre. Det har aldrig rigtig været noget, Venstre har været optaget af. Det skal altid gå hu hej, det skal effektiviseres, og det med medarbejderne kommer i tredje række. Det var også derfor, Venstre stemte imod de udmærkede forslag, regeringen aftalte i forbindelse med finansloven. Det så vi jo her i Folketingsalen.

Jeg er også nødt til at sige til fru Lillelund Bech, at det er Venstre, der skaber utryghed om den her diskussion. Det er partiet Venstre, og alle de mange spørgere, der er til stede her i dag.

Jeg synes på sin vis, at debatten i dag fuldstændig krystalklart har afklaret – i virkeligheden som en tilståelsessag – at Venstre stadig væk mener, at man kan spare 26-30 mia. kr. gennem udlicitering og effektivisering i den offentlige sektor. Jeg synes, det er chokerende.

Hr. Henrik Sass spurgte, om jeg kunne bekræfte, at Venstres næstformand har givet udtryk for, at der kan spares 6-9 mia. kr. gennem udlicitering i den statslige sektor. Sådan har jeg også opfattet det, dels i medierne og dels på anden måde. At forestille sig det i den statslige sektor ligger uden for realiteternes verden og kan kun tilvejebringes ved massive afskedigelsesrunder, der ikke vil være ansvarlige, hvis staten skal kunne fungere.

Til hr. Kristian Jensen igen: Jeg er glad for, at hr. Kristian Jensen nu tager sine besynderlige udtalelser fra før tilbage. Hr. Kristian Jensen kunne jo kigge lidt på sine egne støttepædagoger, hvis det endelig skal være; der er jo ikke mangel på dem i dag.

Men jeg skal sige til hr. Kristian Jensen, at side 59-referencen vedstår vi os naturligvis; der er ingen problemer i det. Forskellen mellem hr. Kristian Jensens parti og regeringen er, at Venstre har en opfattelse af, at man kan spare store, massive beløb, der ligger uden for ansvarlighedens grænser.

Jens Rohde (V):

Statsministeren bliver ved med at snakke om de der 26 mia. kr. Vi siger bare, at der er mange måder, man kan finansiere udfordringerne på i fremtiden. Andet vil jeg sådan set ikke sige til det. Statsministeren har tilsyneladende en lidt selektiv hukommelse, for han vælger hele tiden at dele det op i hvert enkelt emne – så er det lige

pludselig dér og så lige pludselig dér, selv om statsministeren burde høre, at sådan er det ikke.

Jeg vil godt høre statsministeren, om han, når han nu taler om, at vi ikke beskæftiger os med arbejdsmiljø i Venstre, og at arbejdsmiljøet bliver dårligere i privat regi, er uenig med Lillian Knudsen, formand for Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark, der bl.a. til Information har sagt: »Rengøringsfolk i offentligt regi er ofte i bunden af hierarkiet uden den store ledelsesmæssige opmærksomhed, men når man er ansat i et privat rengøringsfirma, så er man frontmedarbejder, der løbende bliver videreuddannet, og virksomheden vil ofte have bedre arbejdsredskaber, fordi den ikke laver andet end rengøring«. Er statsministeren uenig med fru Lillian Knudsen i det?

For at vi kan få en lidt mere fuldkommen diskussion, kunne statsministeren så ikke nævne et par positive eksempler på udlicitering i Danmark? Statsministeren er dog statsminister.

Jens Hald Madsen (V):

Kan statsministeren vedrørende arbejdsmiljøet i den private sektor dokumentere, at sandsynligheden for at blive nedslidt er større i den private sektor end i den offentlige sektor?

Og igen fik jeg ikke svar på det helt centrale: Er det ordreafgiverens ansvar at sikre, at arbejdsmiljøet er i orden? Det kan da godt være, at Aalborg Kommune har lavet 21 ringbind, men de har jo tilsyneladende ikke været i stand til at sikre kvaliteten og arbejdsmiljøet.

Derfor er det jo helt afgørende, at man som udbyder er i stand til at udarbejde et udbudsmateriale – uanset om det er 21 ringbind eller 50 ringbind – og at man er i stand til at fastholde sit ansvar, nemlig at sikre medarbejderne, at de ikke bliver nedslidte. Er det ikke korrekt?

Kim Andersen (V):

I det afsnit i statsministerens nytårstale, hvor statsministeren beskæftigede sig med udlicitering, nævnte han tre grupper på arbejdsmarkedet, som var udsat for nedslidning som følge af dårligt arbejdsmiljø på grund af udlicitering.

Statsministeren nævnte rengøringsassistenter, buschauffører og slagteriarbejdere. Jeg er en tålmodig mand, vil jeg gerne sige til statsministeren, og jeg spørger nu for fjerde gang, om statsministeren vil nævne over for mig, hvad det er for nogle slagteriarbejdspladser, der har været genstand for udlicitering. Jeg forstår, at statsministeren ikke vil svare på spørgsmålet, og jeg må

konkludere, at det sandsynligvis er, fordi statsministeren ikke *kan* svare.

Det vil altså sige, at vi står dér, at statsministeren har benyttet nytårstalen til at fremsætte urigtige påstande. Det synes jeg ikke er godt for det politiske debatniveau i Danmark.

Gitte Lillelund Bech (V):

Nu hørte vi endnu en gang statsministeren sige, at udbud og en eventuel udlicitering går ud over medarbejderne. Vi har også hørt statsministeren udtale herved for ca. et kvarter siden, at analyser viser, at ved udlicitering er der tale om nedslidning.

Jeg vil gerne spørge statsministeren, om han kan oplyse mig om, præcis hvilke analyser der viser, at hvis man laver et udbud, og hvis man laver en udlicitering, så er det lig med en nedslidning af medarbejderne. Jeg vil gerne have referencer til, hvilke rapporter der viser det, interne eller eksterne, ministerielle eller ikkeministerielle.

Jeg vil gerne have referencer til, hvilke kommunale analyser der viser, at et udbud eller en udlicitering er lig med en nedslidning af medarbejderne.

Henrik Sass Larsen (S):

Jeg vil godt spørge statsministeren, om han ikke finder det lidt påfaldende: Venstre vil spare mange milliarder, men hver eneste gang vi har snakket om arbejdsmiljø, som jeg har på fornemmelsen ikke ligger Venstre særlig meget på sinde, og hvor rapporter viser, at vi kan spare 22-23 mia. kr. om året, hvis vi rent faktisk gør noget ved alle de her problemer, hvor finder vi så Venstre henne, når de får en mulighed for at gå ind og påvirke det aktivt?

Kan statsministeren bekræfte, at man skal hale Venstre baglæns ind i lokalet, hvis de overhovedet skal gå med til at lave nogen som helst lovgivning på det her område, for generelt ønsker Venstre en deregulering på området?

Statsministeren (Poul Nyrup Rasmussen):

Til hr. Henrik Sass Larsen må jeg sige, at jeg desværre kan bekræfte, at Venstre ved alle de lejligheder, hvor vi har diskuteret arbejdsmiljøet, har taget et negativt, et bagudskuende synspunkt.

Det allersæneste eksempel så vi, da Venstre stemte imod regeringens meget fornuftige forslag om at forbedre arbejdsmiljøet på vore virksomheder som en del af finanslovaftalen i december måned.

Der blev stemt nej, nej, nej de tre gange, hvor vi behandlede arbejdsmiljø sagen. Et bedre arbejdsmiljø stemte Venstre nej til.

Så til hr. Jens Rohde, som refererede til Kvindeligt Arbejderforbund. Desværre må jeg sige, at hr. Jens Rohde tager fejl.

Der er for mange eksempler på, at arbejdsmiljøet bliver ringere. Desværre gælder det også for rengøringsassistenter. Kravet om, hvor meget der skal udføres om dagen af rengøringsassistenter, har Arbejdsmiljøinstituttet beskæftiget sig med, og de fortæller her, at hvis vi ikke over nogle år finder nogle veje til at sikre arbejdsmiljøet for den enkelte rengøringsassistent, så vil nedslidningen fortsætte.

Arbejdsmiljøinstituttet har peget på nogle meget interessante ideer, som jeg ved, at Kvindeligt Arbejdsforbund og arbejdsgiversiden også er meget optaget af. Vi kan altså godt kombinere et bedre arbejdsmiljø og et fornuftigt stykke arbejde.

Til hr. Jens Hald Madsen må man igen sige: Udbudsmaterialet, som har været udformet omhyggeligt og godt, er én side af sagen, men når virksomheden, der skal udføre arbejdet, ikke lever op dertil, så går det jo galt, som det gjorde i Aalborg, som det gjorde i Esbjerg, og som det gjorde i forskellige andre situationer.

Hr. Kim Andersen tager fejl. I min nytårstale omtaler jeg slagteriarbejderen, men det var jo i relation til, at smagen skal tilbage i maden. Jeg synes, at hr. Kim Andersen skal læse talen. De eksempler, jeg nævnte i relation til udlicitering, var buschaufføren, og det var rengøringsassistenten, hvilket vi jo var inde på i vores diskussion.

Fru Lillelund Bech beder om en dokumentation. Det, jeg umiddelbart kan henvise til, er den undersøgelse af Det Kommunale Kartel, som fortæller, at medarbejderne, som har deltaget i udliciteringerne, for 40 pct.s vedkommende er berørt i kraft af et dårligere miljø og et mere belastende miljø.

Jens Rohde (V):

Kan statsministeren ikke bekræfte, at de fleste hjemmehjælpere, rengøringsassistenter og buschauffører jo faktisk har været under offentligt regi, og hvis der er tale om nedslidning af disse medarbejdere, så må man jo antage, at det er sket over en årrække, og det offentlige har sådan set dermed i allerhøjeste grad selv været med til at nedslide medarbejderne.

I øvrigt er det ikke mig, der tager fejl, vil jeg sige til statsministeren. Det må være Lillian Knudsen, der tager fejl, hvis det ikke er korrekt, det, som Lillian Knudsen siger. Det var jo et citat fra Lillian Knudsen. Det er jo ikke mig, der står og kommer med påstandene.

Den diskussion må statsministeren jo så tage med Lillian Knudsen. Men vi kan altså tage det som en konklusion, at statsministeren her undsiger det, som Lillian Knudsen siger.

Ja, der er behov for, at der bliver fastlagt en god politik på det her område, og derfor: Er regeringen med på, at der skal laves en udbuds- og politik for amter og kommuner? Og vil regeringen se positivt på sådan et forslag, hvis Venstre kommer med det?

Statsministeren (Poul Nyrup Rasmussen):

Jeg kan sige til hr. Jens Rohde, at det ikke nytter noget at blande tingene sammen. Kendsgerningen er, at de eneste, der interesserer sig for et bedre arbejdsmiljø her i Folketingssalen, er partier, der ligger til venstre for hr. Jens Rohdes eget parti.

Jeg må sige, at hr. Jens Rohdes optagethed på det her felt står i stik modstrid med Venstres generelle holdninger til et bedre arbejdsmiljøarbejde i Danmark. Jeg kan ikke glemme, at partiet Venstre stemte imod regeringens nye fremadrettede arbejdsmiljøpolitik i december måned.

Derfor kan jeg også bekræfte hr. Henrik Sass Larsens spørgsmål til mig før, nemlig at der er meget betydelige beløb at hente på lidt længere sigt, hvis vi arbejder for et bedre arbejdsmiljø i vores danske samfund. Så bliver folk mindre syge, og så er der en række positive penge at hente til gavn for mennesker og til gavn for arbejdsmiljøet.

Jeg må også sige, at vores erfaringer, som vi har diskuteret her i dag, endnu en gang bekræfter, at Venstres tanker om at ville spare 26-30 mia. kr., som Venstres formand tog fat på debatten om i november/december måned sidste år, er dybt uansvarlige. Det er efter min opfattelse kasinoøkonomi, det er luftige penge, og hvis man prøver på det, risikerer man at undergrave vores velfærdssamfund. Derfor er det, det er så vigtigt, vi i dag har fået dokumenteret, at der ikke er beløb af den størrelsesorden at hente. Det ville medføre massive forringelser i hele vores servicesamfund.

Jeg synes på sin vis, at spørgsmålene i dag har været nyttige at bruge en del tid på.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 1100

3) Til statsministeren af:

Jens Rohde (V):

»Skal statsministerens udtalelser i blandt andet nytårstalen om nedslidning af medarbejdere tages som udtryk for, at regeringen ikke mener, at der er potentiale for effektivisering og bedre kvalitet inden for den offentlige sektor gennem blandt andet udbud og øget effektivisering?«

Jens Rohde (V):

Betegnelsen kasinoøkonomi er interessant. Når man tager i betragtning, hvad statsministeren inden for det seneste år har fået af næser, så kunne man måske tale om pinocchiopolitik – de mange brudte løfter, hvor næsen synes at blive større og større. Men det er jo en helt anden diskussion.

Når Venstre ikke kan stemme for regeringens arbejdsmiljøafgift, så er det jo ikke, fordi vi ikke interesserer os for arbejdsmiljø. Enhver virksomhed har en interesse i et ordentligt arbejdsmiljø, for det er der også god økonomi i, og det forlanger medarbejderne jo også; der er jo stor konkurrence om medarbejderne i dag. Det behøver man ikke at indføre en arbejdsmiljøafgift for, som jo kun har til formål at skulle skaffe flere penge i statskassen.

Jeg vil godt spørge ministeren, om det er regeringens opfattelse, at der ikke er potentiale for effektivisering og bedre kvalitet inden for den offentlige sektor gennem bl.a. udbud og øget udlicitering.

Statsministeren (Poul Nyrup Rasmussen):

Jeg synes, Venstre efterhånden er kommet ganske langt uden for spørgsmålet om udlicitering/ikkeudlicitering.

Hvis vi tager spørgsmålet om arbejdsmiljø, skal jeg bare oplyse, at hr. Jens Rohdes eget parti stemte imod mulighederne også for at certificere danske virksomheder, hvis de har et særlig godt arbejdsmiljø. Det er desværre den linje, der kendetegner Venstre også på arbejdsmiljøområdet.

Hvis vi nu kommer tilbage til spørgsmålet om, hvordan man med klogskab kan anvende udliciteringsværktøjet, vil jeg gerne endnu en gang bekræfte, at man med klogskab kan anvende det inden for visse områder, og man kan opnå, hvis man gør det ansvarligt og på et meget

velgennearbejdet grundlag, en bedre kvalitet og på visse områder måske også nogle besparelser.

Men jeg synes, at de erfaringer, vi har haft indtil nu, viser os, at dér, hvor kommunerne typisk har anvendt udlicitering, har været på rengøringsområdet, kørselsordninger, udbringning af mad og madproduktion, revisionsopgaver og praktiske vejopgaver og den slags. Det er dér, man har hentet beløbene.

Men selv om vi ser på alle disse områder, kan vi se fra opgørelserne, at der stadig væk er 55 pct. af opgaverne, der ikke har givet besparelser. Derfor siger jeg, at når over halvdelen af de opgaver, der har været udliciteret indtil nu, ikke har givet besparelser, hvordan i alverden kan man så operere med, at man kan hente besparelser på 26 mia. kr.? Jeg understreger her igen, at udliciteringsværktøjet slet, slet ikke kan bære det besparelsesmål, som Venstre har sat som en afgørende del af Venstres økonomiske politik. Jeg synes, at det skal stå som det centrale i denne debat.

Spørgsmålet er ikke, om udliciteringsværktøjet kan anvendes med omtanke og klogskab og omhu, efterhånden som vi får klarere og bedre regler. Spørgsmålet er i stedet: Venstres tanker om i den offentlige sektor at ville gennemtvunge effektiviseringer og udliciteringer til det massive beløb af 26 mia. kr. lader sig ikke gøre med ansvar.

Jens Rohde (V):

Det er en meget lang diskussion, som vi jo ikke har mulighed for at tage her i dag, om, hvorvidt man med omhu og ansvar rent faktisk kan gennemføre nogle effektiviseringer inden for den offentlige sektor. Men vi ved dog, at når man spørger forskerne, så bekræfter mange af dem, at det faktisk mange gange kan være vanskeligt at se, hvor de mange penge, som er tilflydt det offentlige gennem skatter og afgifter i de seneste år, egentlig forsvinder hen.

Så måske er det et spørgsmål om, at man smider paraderne og åbner sindet og vil være med til at prøve at gøre det her på begge sider af salen. Det vil vi meget gerne i Venstre. Derfor vil vi gerne høre statsministeren om, hvorvidt regeringen vil se positivt på et forslag fra Venstre om, at man laver en udbudspolitik for kommunerne og kræver af kommunerne, at de har en udbudspolitik, som ikke er ensbetydende med tvangsudliciteringer.

Jens Hald Madsen (V):

Jeg lagde mærke til, at statsministeren fremhævede Aalborg Kommune som et godt eksempel på, hvor dygtige de havde været til at lave udbudsmaterialet. Men har det ikke også været Aalborg Kommunes ansvar og mulighed for at vælge til og vælge fra i forhold til, hvem der skulle udføre opgaven? Har det ikke været Aalborg Kommunes pligt, men også mulighed f.eks. at sige: Det her er de krav, vi stiller til arbejdsmiljøet?

Og har det ikke været Aalborg Kommunes ansvar at sikre, når man har udpeget, hvem der skal tage sig af denne her opgave, at de fastholder de kvaliteter og det gode arbejdsmiljø, medarbejderne nu engang skal have? For det, der er centralt, er, hvorvidt det er ordreafgiveren eller ikke ordreafgiveren, som har ansvaret for, at vi f.eks. undgår, at medarbejderne bliver nedslidte ved en udlicitering.

Formanden:

Jeg har nu fem medspørgere på min liste.

Keld Albrechtsen (EL):

Enhedslisten har jo gennem mange år peget på de negative konsekvenser af udlicitering, og jeg synes, det er meget interessant at lytte til statsministerens besvarelser i dag. Jeg synes, det kan give et godt udgangspunkt for en ny debat om udlicitering her i landet og her i Folketinget.

Jeg har lagt mærke til, at Venstres formand har forladt salen. Det forstås jeg i og for sig godt, for det må være dybt deprimerende for ham at lytte til hr. Rohde og hans støttepædagogers forsøg på at forklare, hvad Venstres politik egentlig går ud på.

Jeg vil godt spørge statsministeren, om ikke man som konklusion på den her debat egentlig kunne stille det simple krav til Venstre, at Venstre prøvede på at forklare, dels hvordan man egentlig skulle forestille sig disse besparelser, som bl.a. Venstres formand har fablet om, dels hvad det nu er for underlige påstande om øgede indtægter – det må jo være brugerbetaling – og andre mærkelige økonomiske spådomme, som er dukket op under Venstres indsats i den her debat.

Kunne vi ikke være enige om at opfordre Venstre til at prøve på at fremlægge lidt sammenhæng og dokumentation i de besynderlige påstande, som partiet fremturer med her?

Kim Andersen (V):

Jo, vil jeg sige til statsministeren, at jeg har skam læst nytårstalen, og jeg har også hørt nytårstalen. Og jeg vil da godt komme med en kompliment, som måske kommer bag på statsministeren, når den kommer fra en Venstremand, men jeg synes, at nytårstalen i fjernsynet den 1. januar var meget flot fremført, ingen tvivl om dét.

Jeg hæftede mig også meget ved, at statsministeren nævnte nogle grupper i samfundet – rengøringsassistenter, buschauffører, slagteriarbejdere – i relation til udliciteringsdebatten, arbejdsmiljø og nedslidning. Jeg må altså sige til statsministeren efter både at have læst og hørt nytårstalen, at det var i den sammenhæng, at statsministeren nævnte slagteriarbejderne. Jeg forstår, at statsministeren ikke vil fortælle mig, hvad det er for nogle slagteriarbejdspladser, der er udliciteret.

Statsministeren har altså brugt nytårstalen til at fremsætte urigtige påstande, og nu bruger han spørgetiden i Folketinget til ikke at ville stå ved, hvad han har sagt i sin nytårstale. Hvordan synes statsministeren egentlig selv, det går?

Rikke Hvilshøj (V):

Jeg må ærligt indrømme, at jeg er noget forvirret over de meldinger, vi får fra statsministeren. På den ene side siger statsministeren, at udbudsværktøjet og udliciteringsværktøjet skal vi da fortsat bruge, og samtidig siger statsministeren, at der vel at mærke ingen besparelser er at hente. Men hvad skal vi præcis bruge udbudsværktøjet til, hvis det ikke er i et forsøg på at hente nogle effektiviseringer hjem, enten ved at sige, at til den samme pris kan vi få en bedre kvalitet, eller sige, at vi vil have den samme kvalitet, men vi vil gerne se, om det kan gøres billigere? Statsministeren sender nogle meget forvirrende signaler.

Henrik Sass Larsen (S):

Apropos forvirrende signaler: Nu er Venstres formand desværre gået, og det kan der jo være gode grunde til. Men vi skal jo prøve at finde ud af, hvor det er, vi skal hente de besparelser, og hvis vi nu kigger lidt på lønsummen i den offentlige sektor og den offentlige sektors hovedgrupper, har jeg forstået det således på Venstre og Venstres formand, at det er ikke forsvaret, det er ikke politiet og domstolene, og det er heller ikke kirken, man skal udlicitere og spare på, og jeg har også forstået, at det heller ikke er på undervisningsområdet.

Det efterlader jo sådanne hovedgrupper som hospitaler, sundhedspleje, ældrepleje og børnepassning og administration som sådan. Men det giver sammenlagt kun en lønsum på ca. 120 mia. kr. at gøre godt med, så hvis man skal hente 26 mia. kr. dér, skal man da være rigtig dygtig, så vidt jeg kan forstå. Men har statsministeren ikke opfattet det således, at Venstres formand også vil fritage undervisningsområdet?

Statsministeren (Poul Nyrup Rasmussen):

Til det sidste spørgsmål, om undervisningen er fritaget efter Venstres opfattelse: Det er jeg simpelt hen lidt i tvivl om, men lad nu tvivlen komme Venstre til gode.

Tilbage bliver så sygehusene, børnene og vore ældre, og når jeg har tjekket det, lyder den lønsum, hr. Henrik Sass Larsen var inde på, ikke helt skævt i mine ører. Og hvis vi i relation til det sætter beløbet 26 mia. kr., er det jo yderligere en understregning af, at hvis vi bare skal tage et menneskeligt minimumshensyn, lader det sig ganske enkelt ikke gøre.

Jeg synes også, at debatten for Venstres vedkommende er præget af en helt, helt skæv opfattelse af, hvordan det danske samfund ser ud i dag. Der er jo slet ikke leverandører i den private sektor, der kan matche eller træde i stedet for hele sygehusvæsenet, hele folkeskoleområdet, hele børnepassningsområdet eller hele den sociale ældreomsorg. Der er ikke noget marked, der kan løfte den opgave, og selv om der var det, må jeg sige, at vi vil altså ikke kaste vore offentligt ansatte og borgerne i vort land ud i en så stor usikkerhed, som Venstre her lægger op til. Det kan ikke lade sig gøre, og det ville være dybt, dybt uansvarligt.

Jeg vil også svare de spørgere, der i øvrigt har spurgt i denne runde, og først hr. Kim Andersen – nu er hr. Kim Andersen desværre gået, og det kan jeg egentlig godt forstå, for hr. Kim Andersen må være fuldstændig klar over, at i min nytårstale forbandt jeg buschaufførerne og rengøringsassistenterne med tanker om licitationsarbejdet, mens slagteriarbejderne kom ind i forbindelse med, at smagen skal tilbage i maden. Hr. Kim Andersen må ikke udlægge det, jeg har sagt, forkert. Han skulle tage at læse nytårstalen, for den var, som hr. Kim Andersen også sagde, vel modtaget.

Fru Rikke Hvilshøj spørger, hvad man kan bruge udbudsværktøjet til. Først og fremmest til bedre kvalitet, som kommer borgerne til gode. Men man skal bruge det med omhu, man skal

bruge det velforberedt, og så kan det være ét blandt mange andre instrumenter, og må jeg nævne nogle flere. Jeg tror, at indførelsen af informationsteknologien i den offentlige sektor og en bedre anvendelse af den vil kunne give os alle bedre kvalitet og bedre udnyttelse af ressourcerne, bedre samarbejde, bedre ledelsesforhold og i det hele taget bedre samvirke. Det kan give os en bedre fungerende offentlig sektor og et større kvalitetsløft i den.

Jens Rohde (V):

Det er jo spændende at høre to socialdemokrater diskutere, hvad Venstres skattestop egentlig vil koste, men jeg kan i hvert fald sige, at inden for en overskuelig årrække koster Venstres skattestop ingenting.

Så siger man, at der ikke er leverandører til at varetage de opgaver. Ja, den argumentation er jo nogenlunde den samme argumentation, som vi har hørt fra socialdemokraterne tidligere i historien, hvor man modsatte sig at liberalisere inden for telesektoren. Der var ikke leverandører til at varetage de opgaver. Men hvad sker der, når man laver en aktiv politik på disse områder? Jo, der opstår et marked, og dermed opstår der også firmaer og leverandører, som kan varetage opgaverne, og det er vel kun ganske sundt.

Det er måske derfor, den tidligere finansminister Mogens Lykketoft sagde, at der er stor forskel fra kommune til kommune på, hvad en offentlig serviceydelse koster, og hvor god den er, og derfor er der mange steder brug for en havkat i hyttefadet i form af en privat virksomhed, der kan komme med andre bud på, hvordan arbejdet kan udføres på det og det område. Er statsministeren enig med den tidligere finansministers udtalelse til Jyllands-Posten den 16. september 1998?

Formanden:

Jeg har tidligere nævnt, at jeg havde 5 indtegnede medspørgere, og at der derfor var lukket for flere.

Statsministeren (Poul Nyrup Rasmussen):

Jeg har forstået det sådan, at Venstre var af den opfattelse, at de 26 mia. kr. var det, der skulle finansiere Venstres skattetanker. Men nu forstår jeg, at det slet ikke er sådan, det forholder sig, så jeg vil overlade til Venstre selv at prøve at forklare, hvad det egentlig er, Venstre mener. Det, der i hvert fald står klart for mig i dag, er, at vi har fået så mange forskellige forklaringer på,

hvorfra de 26 mia. kr. skal komme, at det hele efterhånden smuldrer. Men jeg er sådan set tryk ved én eneste ting, og det er, at regeringens økonomiske politik står som det stærke grundlag, hvorpå en fortsat stabil udvikling kan finde sted i vort samfund.

Hr. Jens Rohde spørger om leverandøreffektiviteten. Jamen i vores lille samfund kan det altså ikke nytte at forklare befolkningen eller prøve at gøre det, at vi kan udlicitere det meste af den offentlige sektor. Det lader sig ikke gøre, og det vil være et stort, stort tab. Vi har set i så mange andre samfund, der ikke har en velfungerende offentlig sektor, hvor skævt og hvor galt det kan gå.

Vi har brug for et velfungerende velfærds-samfund og en stabil offentlig sektor, der kan sikre omsorgen for vore ældre og kan stå som det fremmeste, når det gælder uddannelse, når det gælder samvirke med erhvervslivet, og når det gælder hele forskningsområdet. Når det gælder sygehusområdet, har vi også brug for en offentlig sektor som grundlag for, at man kan få den pleje og den omsorg, man har brug for. Men der er naturligvis nogle ideologiske skel her.

Citerer af den tidligere finansminister, som er klippet ud af deres sammenhæng, er én side af sagen; men de strider på ingen måde imod regeringens linje, naturligvis ikke, og heller ikke imod det, jeg har sagt i dag. Både den tidligere og den nuværende finansminister er ligesom jeg dybt optaget af, at man hele tiden dygtiggør sig i den offentlige sektor, og at man hele tiden tænker på at gøre tingene bedre. Det samme gælder naturligvis i den private sektor, men som jeg allerede har sagt: Udbudsværktøjet kan bruges, men det skal bruges med omtanke, og vi må ikke gøre os overdrevne forestillinger om, hvordan det værktøj kan bruges.

Hr. Keld Albrechtsen spurgte mig på et tidligere tidspunkt, om det ikke er på tide at bede Venstre dokumentere og forklare, hvad det egentlig er, det drejer sig om: hvad er det for besparelser, der tænkes på, hvad er det for nogle øgede indtægter, og hvad er det for en vækst, man forestiller sig skal skaffe de 26 mia. kr.? Det er jeg enig i.

Jens Rohde (V):

Jeg er glad for, at det endelig er gået op for statsministeren, at der er mange måder at klare de kommende års udfordringer på; men en måde, som Venstre ikke accepterer, er forøgelse af skatter og afgifter. Men det er tilsyneladende

den eneste vej, regeringen kender, for det har jo været resultatet af den politik, der er blevet ført, og det, jeg hører, er, at det også vil blive resultatet af den politik, som bliver og vil blive ført af en socialdemokratisk ledet regering. Man har også svært ved at forestille sig andet.

Men så er det vel reelt at vende sagen den anden vej og spørge: Hvor går grænsen? Hvor meget mere skal danskeren betale i skatter og afgifter? Skal det være 80 øre af hver tjent krone eller 85 øre? Hvor langt kan vi komme op? Hvor er smertegrænsen?

Statsministeren (Poul Nyrup Rasmussen):

Vi er langt ude over spørgsmålets tekst nu, men jeg kan sige én ting til hr. Jens Rohde: Jeg synes, at hr. Jens Rohde skal gøre sig den ulejlighed at sætte sig ind i den økonomiske udvikling, der har været gennem de seneste næsten 8 år, hvor vi har haft en god og stabil økonomisk fremgang som følge af regeringens ansvarlige økonomiske politik. Det har betydet, at vi i det store og hele har kunnet holde skattetrykket i ro; at vi har kunnet undgå, at ulighederne bliver større i vort samfund, men tværtimod mindre; at vi nu kan arbejde for et bedre arbejdsmiljø, og at vi kan arbejde for, at velfærden i vort samfund fortsat kan hvile på et solidt økonomisk fundament.

Disse 26-30 mia. kr., som hr. Keld Albrechtsen, hr. Sass Larsen og jeg selv har vendt med Venstre i dag, er det store, foruroligende tegn på, at Venstres alternativ til regeringens økonomiske politik er dybt afskrækkende, usammenhængende og foruroligende, når vi skal prøve at se på, hvordan vi skal løse fremtidens opgaver.

Hr. Jens Rohde ved jo godt, at der bliver flere ældre i vort samfund, og hr. Jens Rohde kan da ikke forestille sig, at vi skal svigte disse mange flere ældre, som har krav på en god og effektiv og ordentlig service. De har været med til at bygge vort samfund op, så de har selvfølgelig krav på, at selv om der bliver flere ældre i samfundet, skal vi ikke svigte dem, hvad service angår. Hvis man fastholder det grundsyn – og det gør vi i regeringen – er der ikke mulighed for den kasinoøkonomi og disse besparelser på 26 mia. kr., som Venstre fører sig frem med i disse måneder.

Kim Andersen (V):

Jeg vil gerne spørge statsministeren, om han ikke mener, at udlicitering også ud fra et medarbejdersynspunkt rummer nogle kvaliteter.

Lad os nu se bort fra det økonomiske – ikke fordi jeg har lyst til det, men fordi der også er andre elementer i sagen. Men mener statsministeren ikke, at det kan være hensigtsmæssigt for en lønmodtager, der er beskæftiget i et erhverv inden for et område, der typisk udliciteres, at han har mulighed for at skifte fra arbejdsplads til arbejdsplads, at han har mulighed for at avancere, og at han har mulighed for at tage imod et nyt tilbud, som giver bedre arbejdsvilkår og måske bedre løn?

Og mener statsministeren ikke også, at det for amter og kommuner kan være nyttigt at have et kontraktmæssigt forhold til nogle af de ydelser, man skal levere borgerne? Giver det ikke den fleksibilitet, at man kan geare op og gear ned, alt afhængig af borgernes ønsker inden for et givet serviceområde, frem for at det er ens egen organisation, der alt andet lige vil være vanskeligere at omstille, som skal levere ydelsen? Jeg synes, det er nogle nuancer, der skal med ind i debatten, og som vil kvalificere den.

Jens Hald Madsen (V):

Skal vi nu ikke prøve at være noget konstruktive med hensyn til spørgsmålet om at få formuleret en udbudspolitik med kriterier om f.eks. arbejdsmiljøet og kvaliteten af arbejdet, så det bliver helt klarlagt og kan give tryghed til medarbejderne, når der sker en udlicitering?

Hvis statsministeren ikke ønsker, at vi skal have fastlagt en helt klar udbudspolitik over for kommunerne og amterne med hensyn til arbejdsmiljøet og kvaliteten, hvordan vil statsministeren så sikre, at medarbejderne ikke bliver nedslidt efter udlicitering? Har statsministeren nogen forslag til, hvordan f.eks. Aalborg Kommune kan få mulighed for at gøre tingene bedre? Eller skal man bare fuldstændig glemme og udelukke enhver mulighed for udlicitering?

Henrik Sass Larsen (S):

Lad mig gøre brug af Venstres snak om udbud. Kunne det ikke være interessant, når nu Venstre er så begejstret for udbud, at de regnede tingene igennem i et par af deres egne kommuner, 7-8 almindelige Venstrekommuner, så det blev opklaret, hvad det ville betyde at implementere de besparelser på 26 mia. kr., som man rent faktisk foreslår? Kunne vi ikke få det eksemplificeret fra område til område? Og er statsministeren ikke enig med mig i, at det kunne være utrolig nyttigt for debatten, hvis man efter et frit valg tog 7-8 Venstrekommuner, så vi lige præcis kunne

se, hvad det er, Venstres politik går ud på? Indtil videre står det jo lidt uklart.

Formanden:

Statsministeren, og det er for afsluttende bemærkninger.

Statsministeren (Poul Nyrup Rasmussen):

Til hr. Kim Andersen, som jeg er glad for er kommet igen, vil jeg sige: Udliciteringsinstrumentet har vi drøftet omhyggeligt, mens hr. Kim Andersen ikke var her, men når hr. Kim Andersen nu er kommet, vil jeg lige læse op af min nytårstale:

»Vi skal have et Danmark, hvor vores arbejdsliv bliver bedre for os alle. Ikke delt mellem dem, der har det spændende job, og dem, der har det stressede job. Og vi skal skabe plads og muligheder for dem, der ikke er hundrede procent effektive.

Vi har udliciteret meget i de senere år. Mange tidligere offentlige virksomheder er nu i fuld privat eje. Nogle steder er arbejdet tilrettelagt fornuftigt, men det er mit klare indtryk, at tempoet mange steder er sat urimelig højt i vejret.

Hvordan skal en rengøringsassistent, som ifølge Arbejds miljøinstituttet dagligt skal rengøre et areal, der svarer til 28 danske parcelhuse, kunne bevare sin arbejdsglæde og sit overskud til ungerne derhjemme? Eller hvad med buschaufføren, som knap nok kan nå at holde pause på grund af en stram køreplan? Spørgsmålet er, om tiden ikke er inde til, at vi skal se grundigt på arbejdsforholdene for mennesker i alle disse job og dermed måske bidrage til lidt mere arbejdsglæde.«

Jeg må sige til hr. Kim Andersen, at der står ikke noget om slagteriarbejderen. Jeg synes, hr. Kim Andersen skal vedstå, at han har prøvet at dreje min tale i forkert retning.

Til hr. Jens Hald: Der er mange muligheder for at opnå god kvalitet. Vi kan samarbejde bedre, vi kan anvende moderne værktøj som informationsteknologi. Når det gælder rengøringsområdet, kan vi også skabe større arbejdsglæde ved at tilrettelægge arbejdet bedre. Det er jeg fuldstændig sikker på, og det har Arbejds miljøinstituttet da også påpeget.

Hr. Henrik Sass Larsen var inde på en tanke, som jeg meget gerne vil medvirke til – det er jeg sikker på at også finansministeren bidrager til – nemlig at gennemregne for syv, otte eller ti kommuner, hvad Venstres besparelsesforslag om udlicitering og effektivisering indebærer, så vi

kan få trukket disse tanker ned i den konkrete hverdag. Det vil vi meget gerne foretage nogle beregninger af.

Må jeg for min part slutte med at bekræfte hr. Henrik Sass Larsen i, at mit eget parti har holdt en konsekvent linje gennem alle årene. Jeg tror, at det brev, som hr. Henrik Sass Larsen refererede til, var fra 1995. Det brev kan jeg kun bekræfte, og jeg citerer fra mit eget brev:

»De basale velfærdsopgaver må aldrig blive en fri markedsplads, hvor størst mulig indtjening alene er formålet. Mennesker må gå forud for penge. Det er ikke alt, der kan sættes markedspris på. Det er de folkevalgte politikere, der har ansvaret for at definere behov og kvalitetskrav til sundhed, til børn, omsorg, også omsorg for vores syge og vores ældre.«

Hermed sluttede spørgsmålet.

Formanden:

Spørgsmål nr. S 1080, der er stillet til forsvarsministeren af hr. Villy Søvnald, er taget tilbage af spørgeren. Spørgsmålet, der hermed er bortfaldet, lød således:

Spm. nr. S 1080

4) Til forsvarsministeren af:

Villy Søvnald (SF):

»Vil den danske regering arbejde for en beslutning om, at NATO ikke anvender ammunition med forarmet uran, så længe der er en mulighed for en sammenhæng mellem anvendelsen af denne og leukæmi?«

Spm. nr. S 945

5) Til udenrigsministeren af:

Keld Albrechtsen (EL):

»Hvorledes vil udenrigsministeren administrere de fire danske undtagelser og sikre, at der bygges bro til befolkningen i EU-politikken, herunder at regeringen medvirker til at skabe folkelig debat om Nicetraktaten?«

Keld Albrechtsen (EL):

Først vil jeg sige til lykke til ministeren med den nye ministerpost.

En af grundene til, at jeg har stillet dette spørgsmål, er at give ministeren lejlighed til her

for første gang i spørgetiden som udenrigsminister at komme med en slags programmerklæring.

Der skete jo det, at hr. Niels Helveg Petersen ved sin afgang fastslog, at han ikke længere var den rette til at forvalte de fire danske undtagelser. Det håber jeg jo så den nye minister er.

I den forbindelse vil jeg håbe, at ministeren vil forklare, hvordan han vil forvalte de fire undtagelser.

Udenrigsministeren (Mogens Lykketoft):

De danske EU-forbehold eksisterer. De skal efterleves i såvel bogstav som i ånd, og de kan kun ændres ved en folkeafstemning. Men det er også klart, at disse forbehold har både tilsigtede og, som udviklingen foregår, utilsigtede virkninger. De har deres pris, og den pris kan komme til at stige i de kommende år.

Nu har vælgerne jo som bekendt netop den 28. september sidste år taget stilling. Det betyder efter min opfattelse, at der må gå en rum tid, før en ny folkeafstemning om forbehold bliver aktuelt. Men forbeholdenes eksistens må ikke forhindre os i løbende at drøfte, hvad der er i Danmarks interesse. Det er vigtigt, at vi forholder os til udviklingen i Europa, som jo konstant er i bevægelse, og jeg mener, det bl.a. er min opgave som udenrigsminister – og jeg takker for velkomsten fra hr. Albrechtsen – at være med til hele tiden at vurdere, hvad der er Danmarks interesse.

Jeg vil selvfølgelig administrere forbeholdene loyalt, men også med den klare målsætning, så vidt det er muligt, at forhindre, at de udgør end belastning for danske interesser.

Efter folkeafstemningen i september har regeringen lagt op til en dialog, en debat, om Danmarks rolle i EU, en debat, der skal bredes ud til alle hjørner af samfundet, ikke kun finde sted her i spørgetiden eller i Folketinget i det hele taget.

Målet er at bidrage til at skabe en folkeligt stærkere funderet debatproces, som kan forny vores europadebat, uanset de holdningsforskelle der er. Vi opfordrer partierne til at deltage, komme med nye initiativer, der kan styrke befolkningens deltagelse i debatten.

Debatten hører ikke kun til ved folkeafstemninger. Den skal være der løbende. Den skal omfatte alle europæiske spørgsmål, altså også forbeholdene, Nicetraktaten, udvidelsen, hele dagsordenen om Europas fremtid.

Regeringen vil senere på året fremlægge en hvidbog om de spørgsmål, der tegner sig som

de centrale for den europæiske dagsorden efter Nice, og hvidbogen vil forhåbentlig kunne være det gode grundlag for de kommende års debat.

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg lagde mærke til, at ministeren lagde megen vægt på, at der skulle være ulemper ved de danske undtagelser. Det tyder jo ikke på, at befolkningen i almindelighed har den opfattelse. I hvert fald var der en meningsmåling i Politiken her den 11. januar, som markant gav en solid folkelig opbakning til tre af de fire undtagelser, f.eks. til unionsborgerskabet.

Når nu regeringen påtænker at være med til en ny unionstraktat i 2004, hvor man indskriver det såkaldte charter i Traktaten og dermed altså indfører unionsborgerskabet, ja, så er det jo på direkte kollisionskurs med den danske undtagelse.

Der vil jeg godt spørge ministeren: Bekymrer det ikke ministeren, når man sammenholder med, at der er en massiv opbakning i befolkningen bag den undtagelse, der vedrører unionsborgerskabet?

Så vil jeg godt spørge ministeren med hensyn til dialog og debat. Der lagde jeg mærke til, at ministeren henviste til en hvidbog, og den skulle beskæftige sig med situationen efter Nice, men jeg vil egentlig godt spørge ministeren, hvordan en debat i befolkningen om Nicetraktaten sikres, for det spørgsmål, der er afgørende her og nu, er jo Nicetraktaten, men jeg fornemmer hele tiden et forsøg fra regeringens side på at undgå en debat om Nicetraktaten. Før jul kom statsministeren her i spørgetiden nærmest til at sige, at den debat allerede var slut. Det håber jeg ikke er regeringens opfattelse.

Men nu lægger jeg mærke til, at debatten skal starte efter Nice, men det håber jeg ikke er meningen, og derfor vil jeg godt bede ministeren uddybe, hvordan en offentlig debat om Nicetraktaten sikres.

Holger K. Nielsen (SF):

Jeg vil også godt byde velkommen til den nye minister med et håb om et godt samarbejde.

Når der nu bliver snakket meget om fordele og ulemper ved de danske undtagelser, så vil jeg godt høre, om ministeren er enig i, at det er en ganske stor ulempe, når regeringen bliver underkendt af et flertal af befolkningen med hensyn til at få undtagelsen op, og omvendt, om det ikke er en meget stor fordel, ja, nærmest en forudsætning for en offensiv dansk EU-politik, at

der er et bredt, folkeligt grundlag bag den pågældende politik i stedet for en situation, hvor der er en skyttegravskrig, hvor der står to næsten lige store grupper over for hinanden og bekæmper hinanden, og at det er en forudsætning for, at vi kan komme videre, at man får dette bredere, folkelige fundament, og at man i sammenhæng med det skal tage undtagelserne alvorligt.

Udenrigsministeren (Mogens Lykketoft):

Må jeg sige til hr. Keld Albrechtsen om undersøgelsen, unionsborgerskabet og folks holdning til det, at det jo er interessant, at det jo stort set er den eneste ting, vi ikke har haft nogen offentlig debat om i nyere tid, og hvis indhold er højest abstrakt.

Jeg har ikke beredt mig på at tænke til ende – det mener jeg også er en dialog, vi skal have med hinanden i Folketinget – hvad der skal stå i en ny traktat i år 2004.

Vi kender dagsordenen for en ny regeringskonference eller i hvert fald elementer i den, men vi har meget god tid til at tænke igennem, hvad vi fra dansk side mener, den skal udmøntes i.

Jeg kan bekræfte over for hr. Holger K. Nielsen, at jeg bestemt synes, det er en ulempe, når regeringen underkendes ved den folkeafstemning, en meget stor ulempe, og derfor vil vi selvfølgelig også være meget optaget af, hvordan vi kan brede den her debat ud både mellem Folketingets partier og i befolkningen, så der er en mere solid folkelig forankring for europapolitikken.

Jeg kan sådan set ikke svare mere præcist på det i dag, eller jeg mener ikke, det ville være hensigtsmæssigt at gå ind i en lang diskussion, men jeg håber, at vi i forbindelse også med den hvidbog, der skal forberedes, får lejlighed til at sætte en dagsorden, som de fleste danskere kan føle er fælles.

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg vil meget gerne også vende tilbage til den diskussion bl.a. om unionsborgerskabet, for det kan være, ministeren ikke har været så dybt nede i det charter endnu. Jeg forlanger heller ikke, at ministeren skal være specialist i alle de sager, han har arvet fra hr. Niels Helveg Petersen, men det handler jo om unionsborgerskabet, og det vil sige, at i løbet af få år står unionsborgerskabet altså på dagsordenen.

Men jeg tolker ministerens svar i dag sådan, at han er noget forsigtig med at gå til angreb på undtagelserne, og jeg er da ikke ked af, hvis det er rigtigt tolket.

Med hensyn til spørgsmålet om Nicetraktaten og den debat, som jeg synes vi skal have om Nicetraktaten, synes jeg ikke rigtig, der var noget svar, og med hensyn til hvidbogen kunne det jo være interessant at få oplyst, hvem det er, ministeren har tænkt sig at sætte til at lave den hvidbog, for unionsmodstanderne har ikke modtaget nogen henvendelse fra ministeren med henblik på, hvordan det projekt skal udarbejdes. Det kunne være interessant, hvis ministeren kunne løfte sløret for det.

Peter Skaarup (DF):

Jeg vil godt høre udenrigsministeren, om udenrigsministeren vil lægge op til den samme kurs som sin forgænger, hvor man ikke fører den dialog, der er nødvendig, med de partier, der er skeptiske over for EU, og med de bevægelser, der er skeptiske over for EU, eller om ministeren vil tage skeen i den anden hånd og sikre, at den dialog og den kommunikation også med dem, der har sagt nej til euroen, kommer i stand.

Vi har jo bemærket, at der siden det møde, som statsministeren sørgede for der blev efter euroafstemningen mellem alle partier, ikke har været nogen dialog. Det var et møde, hvor vi stillede en række spørgsmål og havde kommentarer, og der kom ikke noget tilbage fra regeringen. Vi håber i Dansk Folkeparti, at regeringen med den nye udenrigsminister vil føre en anden kurs og en ordentlig dialog med de skeptiske partier herinde på Christiansborg.

Så vil jeg godt spørge udenrigsministeren, om den hvidbog, som nu bliver annonceret – det blev også nævnt på det dialogmøde, der var med statsministeren og alle partier i Folketinget – skal udformes af DUPI, eller hvem det er, der skal udforme den hvidbog. Det må regeringen vel have et bud på, når den siger, at der kommer en hvidbog efter Nice.

Jeg må slutte her. Jeg vender tilbage med et spørgsmål igen om lidt.

Udenrigsministeren (Mogens Lykketoft):

Jeg mener også, vil jeg sige til hr. Keld Albrechtsen, at det er vigtigt, vi får en fortsat debat her i Folketinget, det giver jo sig selv med hele ratifikationsprocessen om Nice, men også, at der som del af den fortsatte diskussion om Europas fremtid skabes om muligt en endnu større folke-

lig interesse for det flotte perspektiv, der er i Nice, alle mellemregningerne er ufortalt.

Nu har vi fjernet barriererne for, at udvidelsen kan gå sin gang, institutionerne er parat til at modtage de nye medlemmer, og nu skal vi som dansk deltager i EU-samarbejdet holde fast i, at de enkelte lande så hurtigt som muligt skal have forhandlet deres adgang på plads og optages i den rækkefølge, de er parat til at leve op til kravene.

Må jeg sige om hvidbogen: Vi er meget interesseret og vil hurtigt tage initiativ til at få holdninger, reaktioner, input fra alle sider, men det er et dokument, der som vanligt skrives på regeringens ansvar med skrivekraft fra alle sider, men selvfølgelig primært fra Udenrigsministeriet.

Andre kan jo selvfølgelig med fuld kraft deltage også med særlige debatindlæg, men som jeg sagde tidligere i virkeligheden i en replik til hr. Holger K. Nielsen, vil vi lægge megen vægt på at formulere os sådan både tematisk og på anden vis, at alle parter føler, at det her er et dokument, der med vægt kan indgå i debatten.

Men det er vores ansvar, hvad der står, som det normalt vil være, når vi taler om en hvidbog.

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg må indrømme, jeg er lidt forbløffet over at høre, at regeringen har tænkt sig selv at skrive hvidbogen. Der var jo egentlig i efteråret, som jeg opfattede det, lagt op til et projekt. Jeg tror, at hr. Anders Fogh Rasmussen, hr. Holger K. Nielsen og andre var inde med nogle ideer, og unionsmodstanderne var i hvert fald interesseret i at få en diskussion om, hvordan man kunne få sådan et projekt, så også uvildige kræfter kunne komme ind.

Men nu forstår jeg, at der bare skal være tale om en regeringsrapport, hvis resultat jo selvfølgelig vil blive en velkendt fremstilling af regeringens politik. Men hvad er egentlig perspektivet med at skrive sådan en? Det overrasker mig noget at høre det. Det minder ikke så fantastisk meget om en dialog, må jeg sige.

Så vil jeg godt spørge ministeren: Jeg har jo forstået, at ministeren endnu ikke har villet give tilsagn om en folkeafstemning om Nicetraktaten – det bliver han nu nok nødt til, inden vi er færdige med at behandle lovforslaget – men hvad er regeringens aktuelle konkrete planer for at inddrage befolkningen i den debat? Det synes jeg ikke heller vi fik så frygtelig meget bud på.

Peter Skaarup (DF):

Ja, det er jo næsten lidt for sjovt, at regeringen indkalder til et møde med alle partier, og der kommer ikke en pind ud af det konkret fra regeringen. Jo, måske en lille bitte ting, nemlig at man vil give den lille luns, at man vil lave en hvidbog, som skal beskrive situationen efter Nice og op til en kommende folkeafstemning og måske en ny traktat. Det er det, man vil give, siger man på mødet.

Derefter går forskellige partier ud og siger: Jo, det kan da godt være, at vi her taler om en lille, bitte ting, som kan imødekomme de modstandere, de skeptikere, der er i befolkningen og i Folketinget. Men det må da være helt åbenbart, at det ikke er DUPI, der har lavet en rapport, som der sættes mange spørgsmålstejn ved i forbindelse med den tidligere afstemning, der laver den undersøgelse.

Nu siger den nye udenrigsminister så til Folketinget her i dag, at det ikke engang er DUPI, nej, det er sandelig regeringen selv, der vil lave den her redegørelse, den her hvidbog.

Det vil sige, at de holdninger og de ønsker, som kommer til udtryk fra manges side, overhovedet ikke kan blive dækket. Det vil være en rapport, som er at sammenligne med alle de regeringsrapporter, der kom op til folkeafstemningen omkring euroen, og alle sammen var jo partsindlæg.

Hvor er vi henne i den her debat? Hvor er den dialog, der skulle være?

Udenrigsministeren (Mogens Lykkes):

Jeg har kun to bemærkninger. Den ene er, at det er regeringens opfattelse, at Nicetraktaten ikke er omfattet af grundlovens § 20 og derfor ikke skal underkastes folkeafstemning; det er et velkendt synspunkt. Men vi får jo lejlighed til at få en endelig vurdering af den sag og en behandling i Folketinget.

Men derudover er der selvfølgelig al mulig anledning til, at de temaer, de perspektiver, de meget positive perspektiver, som Nicetraktaten åbner for, er genstand for stor folkelig interesse, stor folkelig debat.

Og til hr. Peter Skaarup vil jeg bare sige, at jeg tror, hr. Peter Skaarup undervurderer vores muligheder for, med de input, vi vil søge hos Folketingets partier, at skrive en hvidbog, som kan være andet og mere end noget, man bare kan karakterisere som det sædvanlige, regeringen udkommer med.

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg vil godt spørge ministeren, hvordan regeringen har tænkt sig at starte en langsigtet debat, som skulle bygge på en dialog, ved at regeringen sætter sig til at skrive en hvidbog, hvori regeringen så selvfølgelig fremsætter sine synspunkter, som jo er velkendte. Jeg forstår det simpelt hen ikke.

Og hvordan er den idé opstået, at nu skal det være regeringen selv, der skriver den? Og jeg forstod sådan, at så kan vi andre måske sende et papir, som så kan blive optaget som bilag i bogen eller sådan noget.

Men det er jo ikke en rigtig hvidbog. Det var jo ikke det, vi snakkede om, da vi snakkede om en hvidbog. Det var heller ikke det, som f.eks. hr. Holger K. Nielsen eller hr. Anders Fogh Rasmussen snakkede om, da vi talte om en hvidbog.

Jeg forstår simpelt hen ikke, hvorfor det er endt med den her løsning. Det er jo reelt en opgivelse af det projekt, som man havde.

Vil ministeren ikke godt overveje en gang til, om det nu også er en klog fremgangsmåde?

Udenrigsministeren (Mogens Lykketoft):

Vi får med alle Folketingets partier i meget nær fremtid i Udenrigsministeriet lejlighed til at diskutere det her videre.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 1088

6) Til udenrigsministeren af:

Holger K. Nielsen (SF):

»Hvad er baggrunden for, at den danske regering ikke direkte og i klar tale vil tage afstand fra den russiske regerings forsøg på at intervenere i den danske forsamlingsfrihed, som det fremgår af erklæringen fra det russiske udenrigsministerium den 21. december 2000 vedr. en lovligt anmeldt dansk demonstration vendt imod krigen i Tjetjenien?«

Skriftlig begrundelse

Svarene på spørgsmål nr. S 1025 og S 1026 er utilfredsstillende og kræver en nærmere uddybning.

Udenrigsministeren (Mogens Lykketoft):

Den danske regering har ved enhver anledning klart tilkendegivet, at vi ikke er enige i eller billiger forløbet af konflikten i Tjetjenien. Og den russiske regering er helt på det rene med vores holdning med hensyn til menneskerettighederne.

Den russiske regering og den russiske ambassade i København må også være klart bekendt med den grundlovssikrede ytrings- og forsamlingsfrihed i Danmark, og man er i øvrigt også gjort bekendt med, at vi fra dansk side finder det russiske reaktionsmønster i forbindelse med den lovligt anmeldte demonstration den 18. december ganske overraskende.

Den danske regering er imidlertid ikke tilhænger af et megafondiplomati; det er ikke sådan, at vi ønsker vores bilaterale forhold til andre lande forvaltet gennem højtalere.

Den russiske erklæring er samtidig så åbenlyst ilde anbragt. Hvis de russiske myndigheder finder, at udøvelsen af den danske forsamlingsfrihed kan skade det dansk-russiske forhold, så må de jo drage den konklusion. Det står dem også frit for at udtrykke deres mening, men det er ingen grund til, at vi skal følge dette eksempel på forvaltning af internationale forbindelser.

De kontante erklæringer synes jeg vi skal gemme til sagens egentlige genstand, nemlig forholdene i Tjetjenien, som fortsat giver anledning til den største bekymring.

Holger K. Nielsen (SF):

Jeg har ikke forlangt, at den danske regering skal gå ind i et megafondiplomati; det var såmænd kun mig, der råbte i en megafon den pågældende dag foran den russiske ambassade, som har givet anledning til den her reaktion.

Men jeg synes nok, at svaret er rimelig svagt. Det blev sagt fra ministeren, at den russiske regering er bekendt med, at vi ikke billiger den slags reaktioner. Vil det sige, at man har givet et svar til den russiske regering? Har man reageret på den erklæring, der kom fra den russiske regering den 21. december?

Det synes jeg er meget vigtigt at få afklaret, for jeg synes ikke, det er tilfredsstillende, at man bare siger: Ja, vi venter med at reagere til på et senere tidspunkt, til vi kommer til sagens substans.

Jeg synes, der er tale om en meget alvorlig sag her. Der er tale om, at den russiske regering går ind i en situation, hvor der er en lovligt anmeldt dansk demonstration vendt imod krigen i Tjetje-

nien, hvor man fremsætter en slet skjult trussel, hvor man opfordrer danske myndigheder til at forhindre sådanne demonstrationer fremover, og hvis man ikke gør det, så kan det skade de dansk-russiske relationer.

Det er dog så stærkt et ordvalg i diplomati, at det må påkalde sig en lidt mere omfattende reaktion end bare noget med, at man er bekendt med, hvad reglerne er her i Danmark, og at man regner med, at det ved man godt.

Jeg vil for det første godt høre, om det er rigtigt forstået, at der ikke er givet et officielt svar på det her, for det andet, om det kan være rigtigt, at man heller ikke fremover overhovedet vil reagere på den helt utidige russiske indblanding i den danske politik.

Keld Albrechtsen (EL):

Ja, nu lever vi jo ikke længere i det 19. århundrede, hvor der var sådan nogle regler for, at stater ikke udtalte sig kritisk om hinanden. Vi lever faktisk i et Europa, hvor man har ret til fra den ene stats side over for den anden at kritisere, hvis de grundlæggende rettigheder ikke overholdes, f.eks. hvis forsamlingsfriheden ikke respekteres.

Det må jo også betyde, at man kan have den bekymring, at det kan medføre, at man i en konkret situation ikke vil respektere forsamlingsfriheden i Rusland, hvilket Rusland jo skal – det går jeg da ud fra at ministeren er enig i – og derfor vil jeg godt spørge ministeren: Netop når der opstår sådan nogle sager, er det vel vigtigt, at man i meget åben, direkte form, også diplomatisk, gør det pågældende land opmærksom på, at sådan optræder vi ikke i Europa, og at det er alle europæiske staters pligt at værne om forsamlingsfriheden, inklusive Ruslands.

Det synes jeg er noget meget principielt, og der er da ikke brug for, at den danske regering sådan render rundt med halen mellem benene.

Peter Skaarup (DF):

Ja, jeg må sige, at vi undrede os også meget i Dansk Folkeparti over den russiske reaktion i det her tilfælde, og jeg vil godt spørge udenrigsministeren, hvilke muligheder udenrigsministeren ser for at markere over for Rusland, at man ikke vil finde sig i den fremgangsmåde over for en lovligt anmeldt demonstration. Så kan man være enig i indholdet i de taler, eller man kan være uenig, men selve det, at demonstrationen finder sted, og at man skal have lov til det, må vel være rimeligt i Danmark.

Derfor vil jeg altså godt høre, hvilke muligheder regeringen ser i at meddele Rusland, at man ikke vil finde sig i den slags reaktioner.

Jeg vil også godt konkret have at vide: Hvad er der sket over for Rusland? Hvad har man tænkt sig at tage af initiativer over for Rusland, og mener ministeren, at det i forhold til de ting, der er blevet vedtaget i Europarådets regi på de her områder omkring forsamlingsfrihed, er en rimelig reaktion fra Ruslands side?

Udenrigsministeren (Mogens Lykketoft):

Jeg troede egentlig, jeg havde udtrykt mig klart nok; nu forstår jeg, at det er der nogle af medlemmerne der ikke synes.

Jamen jeg synes ikke, at det overhovedet er på sin plads at få en sådan henvendelse; vi har også på embedsmandsniveau tilkendegivet, at vi synes, at den reaktion er overraskende. Men det, jeg så føjer til, er: Hverken den russiske regering eller den russiske ambassade her i København kan være det mindste i tvivl om, at den danske regering ikke vil lade sig påvirke i holdningen til afholdelse af lovlige demonstrationer og tilkendegivelser af den slags; det kan der overhovedet ikke være nogen som helst anledning til at sætte spørgsmålstejn ved. Men vi har altså på embedsmandsniveau reageret.

Holger K. Nielsen (SF):

Ja, det, jeg godt vil have præciseret lidt mere, er det, der blev sagt om, at vi har på embedsmandsniveau tilkendegivet, og at vi har reageret. Hvad betyder det? Er det en samtale, man har haft med en kollega på den russiske ambassade, eller hvad er det? Eller er der tale om en skriftlig tilkendegivelse?

For mig er det vigtigt, at der kommer en officiel skriftlig tilkendegivelse fra den danske regering om, at vi finder det her uholdbart, og det er ikke nok med, at man ved en eller anden reception eller ved et eller andet møde, eller hvad det nu kunne være, hvor man snakker med en kollega fra den russiske ambassade, siger, at det her går ikke.

Når det er så vigtigt, hænger det også sammen med, at tilsyneladende forstår russerne det her meget dårligt. I Berlingske Tidende i dag kan man læse, at i forlængelse af en ny demonstration, der er anmeldt den 23. februar, kan man forvente den samme reaktion. Det bliver sagt af Boris Zhilko, som siger: Vi forbeholder os ret til at reagere, hvis der bliver en ny demonstration.

Det vil sige, at man gør det samme igen, muligvis. Derfor er det da vigtigt, at der meget klart og utvetydigt og på skrift bliver sagt til den russiske regering, at det her er totalt uholdbart i de dansk-russiske relationer, at vi siger til russerne: Nu må I stikke piben ind, hvis ellers de dansk-russiske relationer skal opretholdes.

Peter Skaarup (DF):

Jeg vil godt spørge udenrigsministeren, om ministeren ikke er enig i, at det er en meget alvorlig principiel sag, den her. Når det nu ser ud, som om Rusland ikke har forstået den dér samtale, eller hvad det nu er, der har fundet sted fra ministerens side eller bare på embedsmandsniveau, som ministeren siger, det er sket, er der så ikke grund til, at man direkte fra regeringens side, og det vil sige, ved at man indkalder den russiske ambassadør i Danmark til et møde med ministeren, klart fortæller ambassadøren, at man ikke vil finde sig i, at man fra russisk side forsøger at blokere med uacceptabel adfærd over for lovligt anmeldte demonstrationer?

Så vil jeg igen spørge om det, som jeg ikke synes jeg har fået svar på: Hvad har man rent faktisk taget af initiativer over for Rusland?

Er det på embedsmandsniveau? Er det en samtale, er det skriftligt, eller hvordan? Kan vi i Folketinget udleveret en sådan korrespondance?

Og altså mit andet spørgsmål går ud på: Hvad vil man så gøre nu? Vil ministeren skrive til Rusland og meddele, at man ikke accepterer det her, og indkalde ambassadøren til en samtale?

Udenrigsministeren (Mogens Lykketoft):

Jeg har ikke her det nøjagtige ordvalg i den reaktion, der har været fra dansk side, men jeg skal holde øje med, hvad der yderligere sker, og om der er behov for præciseringer af den danske holdning, hvad jeg altså ikke kan forestille mig der er; jeg kan ikke forestille mig, at der er nogen i den russiske regering eller på den herværende russiske ambassade, der kan være det mindste i tvivl om, at vi naturligvis ikke lader vores holdning til lovlige demonstrationer påvirke af henvendelser af den art.

Hvis der har været den tvivl, så synes jeg, den tilkendegivelse, jeg kommer med her i dag, skulle være fuldt ud dækkende for at fjerne enhver tvivl.

Men det er jo i øvrigt absurd overhovedet at rejse sådan en tvivl, også her i Folketinget.

Holger K. Nielsen (SF):

Det kan man da mene at det er. Men når man i dag i Berlinske Tidende, efter at der har været politiske kommentarer til det her, efter at der er givet svar fra ministeren på skrift til mig omkring den her sag, alligevel bliver sagt fra den russiske regering, fra en ambassaderåd derude, at man vil forbeholde sig ret til at reagere på samme måde igen, så tyder det da på, at russerne ikke selv har forstået det helt, og at der derfor er behov for en pædagogisk indsats. Det ved jeg jo at ministeren er ganske god til.

Det vil jeg da anbefale. Jeg er helt sikker på, at det vil have en større virkning, også pædagogisk, at det er ministeren og ikke en embedsmand, som tager fat i russerne og forklarer dem det her.

Keld Albrechtsen (EL):

Jamen jeg vil også bede ministeren uddybe lidt, hvordan den dér pædagogik nærmere kommer til at finde sted, fordi jeg synes også, det er ildvarslenende, hvis man virkelig kan forestille sig, at Rusland kan finde på at fremkomme med en lignende erklæring én gang til. Så synes jeg, vi står med et meget alvorligt problem af meget principiel karakter.

Om det så skal være sådan, at ministeren tilkalder den russiske ambassadør, eller at han beder den danske ambassadør i Moskva komme hjem til konsultationer, eller at han udsender en skriftlig offentlig erklæring til den russiske præsident, eller hvilket instrument ministeren kan bruge, det kan man selvfølgelig overveje.

Men er ministeren ikke enig i, at sagen har nået et niveau, hvor det må være et de mere kraftige virkemidler inden for det diplomatiske arsenal, som må tages i anvendelse?

Udenrigsministeren (Mogens Lykketoft):

Jeg vil ikke i denne spurgetid gå længere ind i, hvad det præcise reaktionsmønster skal være, hvis den her noteudveksling skal fortsætte.

Jeg vil bare gøre den bemærkning, at det er ikke sikkert, at det, der står i avisen i dag, er udtryk for, at man ikke har forstået, hvad det er, jeg mener. Det kan have helt andre baggrunde.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 1062

7) Til skatteministeren af:

Klaus Kjær (DF):

»Vil ministeren, på baggrund af sine udtalelser til pressen forleden, på regeringens vegne opfordre Folketingets Præsidium til at afskaffe folketingsmedlemmernes skattefri vederlag?«

Klaus Kjær (DF):

Jeg skal lige indledningsvis sige, at der har indsneget sig en fejl i spørgsmålet. Det håber jeg ikke har været forstyrrende for forståelsen af spørgsmålet. Der er nævnt skattefri vederlag til folketingsmedlemmer. Det skal naturligvis være et skattefrit omkostningstillæg.

Jeg skal ikke lægge skjul på, at Dansk Folkeparti altid har ment, at der ikke bør gælde særlige skatteregler for folketingsmedlemmer og særlig ikke, når de går i en gunstig retning i forhold til resten af befolkningen.

Vi kan heller ikke forstå, at man i Folketinget ikke kan finde ud af at administrere efter de samme regler, som Folketinget selv gennem lovgivningen pålægger lønmodtagere og arbejdsgivere, nemlig at refundere omkostninger i forbindelse med arbejdets udførelse efter bilag.

Det var derfor glædeligt at høre skatteministeren i Radioavisen – for et stykke tid siden efterhånden – give udtryk for, at det skattefri omkostningstillæg til folketingsmedlemmerne bør afskaffes. Derfor har jeg nu stillet det spørgsmål til skatteministeren, om han på regeringens vegne vil fremsætte forslag over for præsidiumet om at tage initiativ til det.

Skatteministeren (Frode Sørensen):

Jeg faldt også over ordet vederlag, men jeg mente nok, at det var det skattefri omkostningstillæg, man mente.

Som nyttiltrådt skatteminister bliver man jo uvægerligt præsenteret for mange forskellige spørgsmål, som skal forsøge at give et billede af personen og politikeren bag ministeren. Det er helt naturligt, og sådan skal det være.

Et af spørgsmålene – det var i øvrigt ikke i Radioavisen, jeg har ikke udtalt mig til Radioavisen, men i radioprogrammet Ajour – drejede sig om folketingsmedlemmernes skattefri omkostningstillæg og min holdning til det.

Her gav jeg udtryk for, at principielt set kan jeg godt forstå kritikken af, at folketingsmedlemmer kan oppebære et skattefrit tillæg, mens

andre skal dokumentere deres udgifter for at få fradrag.

Jeg gav endvidere udtryk for, at jeg personlig godt kunne administrere en ordning, hvor der kun var fradrag for dokumenterede udgifter. Men jeg understregede samtidig, at jeg i december 1999 her i Folketinget stemte for forslaget om en ændring af det daværende folketingsvederlag og det omkostningsfri tillæg, hvor vi jo bl.a. nedsatte det skattefri omkostningstillæg fra omkring 96.000 kr. til 45.000 kr., således at man alene kunne få dækket sine huslejeomkostninger i København mod dokumentation.

Jeg nævnte også, at ændringer i Folketingets medlemmers aflønning i øvrigt er en sag for Folketingets Præsidium, og jeg har meget tillid til Folketingets Præsidium. Og i øvrigt mener jeg så også, at regeringen skal være varsom med at blande sig i Folketingets interne anliggender.

Klaus Kjær (DF):

Når skatteministeren nu fremkommer med ytringer omkring afskaffelse af det skattefri omkostningstillæg, skyldes det så, at skatteministeren nu ikke længere sidder som folketingsmedlem og dermed oppebærer vederlaget, eller skyldes det, at skatteministeren vurderer, at der en anden stemning i Socialdemokratiet eller i regeringen i det hele taget for at få afskaffet det skattefri omkostningstillæg?

Skatteministeren (Frode Sørensen):

Jeg kan sige, det skyldes alene, at skatteministeren – hvis hr. Klaus Kjær vil se tilbage – i hvert fald i B.T. i sommeren 1999 er citeret for, at han intet har imod at dokumentere udgifter for at få dem dækket, og holdningen er nøjagtig den samme, også efter at han er blevet minister.

Peter Skaarup (DF):

Det er i forlængelse af det svar, der bliver givet her, som man vist godt kan karakterisere som meget defensivt. De principper, skatteministeren hylder hermed, nemlig at det omkostningstillæg ikke bør være skattefrit – ligesom andre skatteborgere jo heller ikke kan få skattefrie omkostningstillæg, men må dokumentere efter regning – hylder ministeren ikke særlig stærkt.

For det tyder på, at ministeren ikke vil tage initiativ til, at man i den socialdemokratiske gruppe her i Folketinget tager en diskussion ud fra de ting, som ministeren har lagt frem med henblik på, at man her i Folketinget afskaffer det omkostningsfri tillæg.

Altså mit spørgsmål går ud på, om ministeren i den socialdemokratiske gruppe vil argumentere for, at Socialdemokratiet skal arbejde for, at det omkostningsfri skattetilæg fjernes.

Skatteministeren (Frode Sørensen):

Jeg har givet udtryk for min helt principielle og personlige holdning til det spørgsmål. Det har været den samme al den tid, jeg har været i Folketinget, og det er der ingen ændring i. Jeg har ikke med min udtalelse omkring det her lagt op til at tage nogle initiativer i den her retning.

Og jeg kan også gentage, hvad jeg sagde før, at i 1998, i december, stemte jeg for ændringen af vederlaget, og der er jo ikke sket det store siden.

Peter Skaarup (DF):

Man kan roligt karakterisere det her som en meget defensiv holdning, for ministeren har måske det synspunkt omme i baglommen, men ministeren vil altså ikke kæmpe for det på nogen måde, hverken i den socialdemokratiske gruppe eller andre steder, hvor han kommer frem, og det virker selvmodsigende, at man har det her princip, men altså ikke vil kæmpe for det på nogen måde.

Men jeg vil godt spørge skatteministeren, hvordan det er muligt for skatteministeren nu at gå ud til alle skatteydere her i landet og sige til dem: I må ikke have skattefrie omkostningstilæg, I skal aflevere regning, og derefter kan I så tage tingene ind på jeres skattebillet. Hvordan vil ministeren gå ud og forlange det af folk rundt omkring i det danske land, mens man herinde på Christiansborg fortsat fra Socialdemokratiets side accepterer, at her kan man få et omkostningstilæg, der er skattefrit, uden regning?

Jette Gottlieb (EL):

Jeg vil bare sige til ministeren: Der er jo for så vidt sket det nye, at da man drøftede situationen i 1998, havde man lige haft et valg, og det vil sige, man var ikke særlig villig til at ændre betingelserne dramatisk for den gruppe af folketingsmedlemmer, der sad i den valgperiode. Men hvis man skal nå at lave en ændring, som er i overensstemmelse med det, som vel de fleste synes er rimeligt, at folketingsmedlemmer underkastes samme betingelser som almindelige mennesker, så skal man rent faktisk komme med forslaget nu, hvis det skal nå at være gennemført inden næste folketingsvalg.

Skatteministeren (Frode Sørensen):

Jeg kan sige, jeg betragter vores præsidiemedlemmer som Folketingets tillidsmænd, og jeg har fuld tiltro til, at de kan tackle den her sag, hvis de ønsker det.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 1067

8) Til skatteministeren af:

Flemming Hansen (KF):

»Hvornår agter regeringen at gennemføre en afgiftslettelse på øl?«

Skriftlig begrundelse

Regeringen indførte i december måned 2000 en forhøjelse af sodavandsafgiften, således at grænsehandelen utvivlsomt vil blive forøget for disse produkter.

Den nye skatteminister foreslog i samme måned – få dage efter sin tiltrædelse – en reduktion af afgiften på øl, fordi han som minister og valgt i Sønderjylland kan indse urimeligheden i den afgift, der er i dag.

Flemming Hansen (KF):

Jeg har netop hørt et eksempel på, at skatteministeren – den nye skatteminister, som jeg ikke har haft lejlighed til at gratulere officielt med det nye job, det gør jeg hermed – er kommet med mange udmeldinger i de første 14 dage, 3 uger, han har siddet. Et eksempel har vi lige haft i det foregående spørgsmål. Der har også været udmelding om lavere personskatter.

Og så har der været nogle udmeldinger om, at det er helt urimeligt, at der er så stor forskel på prisen på øl i Danmark og syd for grænsen. Ja, vi har endda fået det visualiseret ved at se skatteministeren nyde sin julefrokost med dåseøl fra Tyskland. Og det er der selvfølgelig ikke noget ondt i. Skatteministeren er jo også et helt almindeligt menneske.

Men når nu skatteministeren spiller ud og siger, at vi vil ændre afgiften på øl, er det nu naturligt, at man spørger: Hvornår skal det ske, og hvordan skal det ske? Hvad har ministeren forestillet sig nærmere? For vi er jo kommet ud i nogle ekstreme tilstande efterhånden, som dårligt lader sig beskrive.

Jeg havde fornøjelsen forleden dag at køre fra Hamborg til Vejle, hvor jeg bor. Det var en lørdag sammen med min kone, og hun kunne ikke forstå, hvorfor der var så mange anhængere på alle de biler, der kørte dér. Jeg fortalte så, at det var simpelt hen øl, der blev transporteret fra syd for grænsen til nord for. Jeg har observeret, at ministeren også har opfanget de signaler dér. Og så må jeg spørge: Hvad sker der, og hvornår?

Skatteministeren (Frode Sørensen):

Ja, først vil jeg sige tak til hr. Flemming Hansen for lykønskningen.

Så er jeg også nødt til lige at sige som indledning, da hr. Flemming Hansen starter med noget andet: Jeg har ikke været ude med udmeldinger om lavere skat. Jeg har været ude med udmeldinger om, at skatten måske kunne skrues sammen på en anden måde. Det er ikke det, det drejer sig om.

Og så vil jeg også invitere hr. Flemming Hansen over og se en video fra mit julebord; der var ikke en eneste dåseøl på bordet. Så det synes jeg måske ikke er helt rimeligt at bringe ind i debatten her.

Men tilbage til det oprindelige spørgsmål. Hr. Flemming Hansen spørger også med hensyn til afgiftslettelser på øl. Det er jo ikke korrekt, at hver fjerde øl, der drikkes i Danmark, er købt syd for grænsen. Ifølge Rapport om grænsehandel 2000 sælges der ca. 575 mio. liter øl med afgift i Danmark, heraf ca. 30 mio. liter til udlandet, der grænsehandler i Danmark, og det vil sige 545 mio. liter til danskerne.

Danskerne grænsehandler ca. 120 mio. liter i udlandet og drikker altså alt i alt 665 mio. liter øl. Grænsehandelsøllene står for ca. 18 pct. af de øl, der drikkes i Danmark, eller mellem hver femte eller sjette øl og altså ikke hver fjerde.

Men jeg vil gerne understrege, at selv om det trods alt ikke er hver fjerde øl, så er grænsehandelen et problem. Og problemet består i, at en stor del af danskernes forbrug af varer forsynes fra udlandet. Det gælder eksempelvis også bananer. Problemet er, at der i vidt omfang er afgiftsforskelle, som betinger og forvrider handelen.

Mens det danske samfund jo nok er bedst tjent med, at vi importerer bananer i stedet for selv at forsøge at dyrke dem med høje omkostninger, er det danske samfund ikke tjent med, at grænsehandel med bl.a. øl er så omfattende.

Danskerne sparer ca. 50 kr. på en kasse mærkevareøl, der hentes i Tyskland. Heraf forklarer afgiftsforskellen knap og nap 30 kr. pr. kasse, mens forskellen i emballageregler og forskelle i nettoavancen forklarer resten.

Det er derfor ikke nok at se bare på ølafgiften; vi er også nødt til at se på konkurrenceforholdene, når vi skal diskutere grænsehandel med øl, og det er Konkurrencestyrelsen godt i gang med for øjeblikket.

Det er ikke alene grænsehandel med øl, der er problemet ...

Anden næstformand (Henning Grove):

Taletiden er to minutter.

Skatteministeren (Frode Sørensen):

Ja.

Flemming Hansen (KF):

Ministeren vil snart få lejlighed til at svare yderligere, for jeg fik ikke svar på mit spørgsmål om, hvorvidt ministeren vil sætte afgiften ned, som han har bebudet, eller om han ikke vil. Det er sådan set et, synes jeg, ganske enkelt spørgsmål.

Jeg må så sige, at når der kommer et svar, vil jeg lytte meget spændt, for ministeren har jo sagt i pressen, at den skal sættes ned. Men fra den samme måned, som ministeren siger det – jeg tror endda, at ministeren sagde det i december måned – nemlig fra den 1. januar, har regeringen indført nye skærpede afgifter på sodavand. Det er sådan, at en stor flaske sodavand på 1½ l koster 18 kr. i Danmark og 9 kr. syd for grænsen.

Jeg synes ikke, der er sammenhæng i regeringens politik. Prisen på øl skal sættes ned, siger ministeren, det har vi dog ikke fået svar på endnu, det er kun i pressen, ministeren siger det, og sodavandene lægger man altså en ny afgift på. Der må i en regerings politik være en eller anden form for sammenhæng, det må borgerne kunne forlange. Jeg er så spændt på, hvad sammenhængen er her. Bliver ølafgiften sat ned, eller gør den ikke?

Kristian Jensen (V):

Jeg synes, at skatteministeren skylder et svar på det spørgsmål, der er blevet stillet, nemlig spørgsmål nr. S 1067, som lyder: Hvornår agter regeringen at gennemføre en afgiftslettelser på øl? « Jeg tror, at det spørgsmål, som skatteministeren besvarede, var det næste om, hvor mange

og hvor stor en andel af øllene der bliver transporteret tilbage over grænsen.

Når det første spørgsmål er interessant, er det jo, fordi den store grænsehandelsrapport, som skatteministeren selv refererer til, viser, at på stort set alle de områder, hvor der er en grænsehandelsproblematik, ville det samfundsmæssigt give en gevinst, hvis vi sænkede de afgifter, vi har.

Jeg går ud fra, at skatteministeren, selv om skatteministeren ikke var skatteminister, da rapporten blev lavet, står ved de konklusioner, der er i Skatteministeriets rapport, nemlig at der er en samfundsmæssig besparelse ved at sænke afgiften.

Peter Skaarup (DF):

Jeg må i lighed med de to andre spørgere stille mig uforstående over for, hvorfor ministeren ikke svarer på det spørgsmål, der bliver stillet, nemlig om man vil sætte ølafgiften ned eller ej.

Det kan jo ikke være rigtigt, at ministeren har holdninger om, at nu skal man også afskaffe det skattefrie omkostningstillæg til folketingsmedlemmer, nu skal man også fjerne ølafgifterne eller sænke dem i hvert fald, nu skal man det ene og det andet og det tredje, og så ikke kan svare på her i Folketinget, hvad det egentlig er, ministeren vil, og hvornår regeringen her kommer med nogle initiativer.

Der må vel være en sammenhæng i tingene. Det at udtale de her ting flot og fint til pressen betyder også, at man er nødt til at præstere noget her i Folketingssalen. Det er det, regeringen prøver at holde os andre op på, at vi også stiller de forslag, som vi lover, og derfor bør ministeren helt klart og tydeligt her i dag fremkomme med, hvad regeringens holdning er her. Vil man sænke ølafgifterne, eller vil man ikke sænke dem?

Skatteministeren (Frode Sørensen):

Regeringen vil gøre alt for at komme grænsehandelen til livs. Og jeg kan oplyse for dem, der ikke ved det – jeg gik ud fra, at invitationen er sendt ud, det tror jeg også den er – at jeg har inviteret til en drøftelse i morgen om, hvordan vi får gjort noget ved grænsehandelen.

Lad mig også slå fast her, at for mig drejer det sig om at begrænse grænsehandelen, men ikke nødvendigvis alene ved en nedsættelse af ølafgiften. Vi har en situation, hvor Konkurrencestyrelsen for øjeblikket undersøger: Hvorfor har vi så stor en forskel på prisen på en kasse øl syd for

grænsen og en kasse øl her i landet, når den er luget for afgiften? Der er stadig væk omkring 25 kr. i forskel.

Det skal vi have set på, for det kan jo altså være, at der er for dårlig konkurrence på det her område, og derfor har jeg inviteret Folketingets partier til en indledende drøftelse af, hvem der i den kommende tid vil være med til at gøre noget ved grænsehandelen.

Jeg vil også gerne i forbindelse med en samfundsmæssig gevinst sige til hr. Kristian Jensen, at den samfundsmæssige gevinst modsvares af, at der vil være et provenutab for staten, og det provenutab må vi også i fællesskab se på, om der er vilje til at være med til at finansiere det.

Til hr. Flemming Hansen om sodavandsafgiften kan jeg sige, at der tilsyneladende er en meget stor forskel på prisen på en flaske sodavand nord og syd for grænsen, men den forskel er der også, når afgifterne er luget ud. Det kan jo altså også være det modsatte, der er tilfældet, nemlig at man i Danmark tager for meget for læskedrikene, at der er for stor avance. Det har jeg også en forventning om at Konkurrencestyrelsen ser på i den kommende tid. Den er i gang med det.

Flemming Hansen (KF):

Jeg skal sige til opklaring for dem, der har lyst til at høre på os, at det spørgsmål, jeg har stillet her, er stillet cirka en halv dag før, ministeren indkaldte til det møde i morgen. Men jeg synes, at sagen er så væsentlig, at jeg ikke ville trække det tilbage, og jeg synes, at ministerens svar bekræfter, at det er meget væsentligt.

Ministeren siger, han har indkaldt til et møde, hvor han vil diskutere med Folketingets partier, hvordan vi får løst problemet med grænsehandelen, men jeg mener, at man vel har en regering for, at den skal regere, og det er da vel ikke for meget forlangt, at man spørger en minister på området: Hvad har regeringen tænkt sig?

Jeg beder om et svar på, hvad ministeren har tænkt sig, når han i offentligheden siger, at afgiften på øl skal sættes ned. Det er ikke et spørgsmål om, hvad Folketingets partier vil, men hvad vil regeringen, og hvad vil skatteministeren? Det må vi kunne forvente et svar på.

Med hensyn til detailhandelsavancer, som regeringen altid nyder at bringe ind, når man diskuterer sådan noget som det her, så synes jeg, at det er helt rimeligt, at vi afventer rapporten fra Konkurrencerådet, eller hvor det er, den kommer fra. Det er ikke det væsentlige.

Det væsentlige er: Hvad vil regeringen gøre? Det beder vi så inderligt om et svar på.

Skatteministeren (Frode Sørensen):

Til hr. Flemming Hansen kan jeg sige, at den eneste mulighed, den eneste skruer, regeringen har at skruer på, er ølafgiften.

Jeg vil gerne slå fast, at jeg ikke entydigt har sagt, at vi bare skal sætte ølafgiften ned. Jeg har sagt, at jeg vil bekæmpe grænsehandelen. Og så kan hr. Flemming Hansen jo vende det om, lige så mange gange det være vil, men det er hele vejen igennem mere grænsehandelsproblematikken, som jeg ser som problemet, end det er ølafgiften, og en væsentlig del af grænsehandelsproblematikken er den forskel, som kan ligge på emballagetilskud eller avance.

Flemming Hansen (KF):

Jeg opfatter, at det er ølafgiften, ministeren har peget på som det væsentligste i hele dette problemkompleks. Det siger ministerens grænsehandelsrapport jo i allerhøjeste grad også. Jeg medgiver ministeren, at i de første 14 dage, han var minister, er han kommet med så mange udtalelser om formiddagen, der er trukket tilbage om eftermiddagen, måske ikke af ham selv, men så af finansministeren, så det godt kan være svært at huske. Det er det så også for os andre.

Men jeg er sikker på, at jeg kan finde dokumentation for, at skatteministeren har sagt, at afgiften på øl er det store problem i grænsehandelsproblematikken, og det er vi jo alle enige om. Derfor må vi kunne forvente, at regeringen har et svar til befolkningen og til Folketinget.

Peter Skaarup (DF):

Det er jo egentlig meget skægt at følge en ny minister her. Det ville være fint, hvis der kom en udtalelse om, at nu ville man fjerne det skattefrie omkostningstillæg for folketingsmedlemmer, nu ville man nedsætte ølafgiften, nu ville man nedsætte den og den og den skat.

Ministeren er jo kommet med mange fine løfter, men når vi hver eneste gang kan se, at her i Folketingssalen kommer der ikke noget forslag fra ministeren, at det bare er noget snak, man kommer ud med til pressen, og så sker der i øvrigt ikke mere, så har man et problem. Og derfor kan jeg jo godt spørge skatteministeren: Hvad er det næste gyldne løfte, vi kommer til at få fra

ministeren, der heller ikke vil blive overholdt, der heller ikke vil blive fulgt op på?

Så jeg vil godt til slut spørge skatteministeren: Er der ikke en grænse et eller andet sted for, hvor mange gyldne løfter en skatteminister pludselig kan fremkomme med som ny minister uden at overholde et eneste af dem?

Kristian Jensen (V):

Når skatteministeren inviterer til møde i morgen, er det godt, for det giver partierne en lejlighed til at drøfte tingene i substansen, men det betyder jo ikke, at den offentlige debat om det her område så går i stå, og derfor kan jeg ikke forstå, hvis ministeren skulle være overrasket over det her.

Mener ministeren nu, at ølafgiften ikke skal sættes ned? Det ville i hvert fald måske ikke for skatteministerens vedkommende, men for en stor del af befolkningen være et nyt signal at sende, hvis det nu er sådan, at ølafgiften skal der ikke røres ved. Det er jo det, der hidtil har været regeringens politik jf. grænsehandelsrapporten side 35. Er det, skatteministeren nu går ud og siger, at ølafgiften, nej, den rører vi ikke ved alligevel?

Skatteministeren (Frode Sørensen):

Jeg må sige til hr. Flemming Hansen, at jeg tror, at det væsentlige for den danske befolkning er prisforskellen. Om prisforskellen skyldes moms, ølafgift eller avance, spekulerer man nok ikke på, men hvis en kasse øl til 105 kr. i Danmark koster 50 kr. syd for grænsen, så er det det, man ser på. Det er derfor, jeg mener, at grænsehandelen er en vigtig ting at få taget fat på.

Til hr. Peter Skaarup vil jeg kun sige, at jeg føler, det vil være rimeligt at diskutere med Folketingets partier, hvilke muligheder vi har for at komme grænsehandelen til livs, og det er det, jeg tager initiativ til i morgen.

Til hr. Kristian Jensen vil jeg sige, at jeg er glad for, at hr. Kristian Jensen synes, det er godt med disse drøftelser her, og jeg vil sige det på den måde, at det, det drejer sig om, er, om vi kan gøre noget for at få nedsat den molboagtige trafik, som ligger i, at store ølbiler kører ned over grænsen, lægger øllene af, og så kommer trailerfolket og henter dem retur. Kan vi løse det problem i fællesskab, så er vi nået meget vidt.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 1068

9) Til skatteministeren af:

Flemming Hansen (KF):

»Er det korrekt, at det nu ikke er hver 5. øl, der drikkes i Danmark, der købes syd for grænsen, men hver 4. øl, og hvis det er korrekt, vil regeringen foretage sig noget for at imødegå denne udvikling?«

Flemming Hansen (KF):

Det er rigtigt, at de to spørgsmål hænger sammen, så enhver har forståelse for, at der kan ske en sammenblanding af tingene.

I ministerens rapport, den store grænsehændelsrapport, som kom, lige inden ministeren tiltrådte, står der i allerførste linje på side 7, at i foråret 1999 gennemførte Institut for Grænseregionsforskning en undersøgelse osv., osv., og de når frem til, at det ca. er hver 5. øl – det er korrekt – der er købt syd for grænsen, der drikkes i Danmark.

Men jeg har så senere haft kontakt til en herre, der hedder Torben Pedersen, han er formand for Nærbutikkernes Landsforening. Han siger, at der er sket så meget siden foråret 1999. Det er nærmest eksploderet siden. Og jeg har fået andre eksempler fra andre mennesker, der har ringet til mig og sagt, at det er blevet så galt, at en kasse Tuborg koster 119 kr. i Danmark, har man fortalt mig, mens man syd for grænsen reklamerer med 2 kasser Fuglsang for 80 kr. Så er det jo altså ikke mærkeligt, at det er eksploderet.

Jeg spørger, om det er rigtigt, at fra foråret 1999 og indtil i dag, altså på ca. 2 år, er der sket en meget kraftig stigning i ølsalget syd for grænsen, således at det problem, vi diskuterer, altså er større, og nu har formanden for denne landsforening sagt til mig, at det nu er hver 4. øl, og så må ministeren erkende, at problemet er utrolig stort.

Skatteministeren (Frode Sørensen):

Ved at sammenholde grænsehændelsrapporten med oplysninger fra bryggerierne er vi i Skatteministeriet nået frem til, at vi mener, at salget på det tidspunkt, hvor det er målt, ligger på omkring 120 mio. l, og hvis vi måler det på den måde her, så er det ikke hver 4. øl, så er det lige på den anden side af hver 5.

Som jeg også sagde i min indledning, hvor jeg sådan set erkendt har koblet de to spørgsmål sammen, mener jeg også, at de er meget nøje sammenhængende, og at det er et alvorligt pro-

blem, uanset om salget over grænsen er 120 mio. l eller 150 mio. l, hvilket vil give et andet forholdstal.

Flemming Hansen (KF):

Ministeren siger i det forrige svar, det sidste af svarene, til mig, at det er rigtigt, at det er molboagtigt – det er et udmærket udtryk – at alle danskerne kører syd for grænsen for at købe danske øl, der er transporteret derved måske et kvarter før. Men når det nu er så molboagtigt, er det så så mærkeligt, at befolkningen og folketingsmedlemmer siger, at når man nu ønsker at være regering, og det gør regeringen jo ganske tydeligt, så må den dog komme med en handlingsplan?

Den må da gøre noget, og det er ikke nok at indkalde partierne og spørge: Vil I løse problemerne for os. Vi må da forvente, at regeringen og skatteministeren har et udspil til – det fremgår jo tydeligt af dette spørgsmål – og et svar på, hvad ministeren vil gøre ved det.

Ministeren siger, det er molboagtigt, og man kunne sige mange andre ting, og så er det ikke så mærkeligt, at vi andre spørger om, hvad ministeren vil gøre. Det svar har vi altså ikke kunnet få endnu. Vi får at vide, at detailhandelen får store avancer, og hvad ved jeg. Jeg beder om et svar på, hvad ministeren vil gøre. Det er det eneste, jeg beder om.

Skatteministeren (Frode Sørensen):

Jeg må sige til hr. Flemming Hansen, at det, ministeren har gjort, er, at han har inviteret til en drøftelse af det her for at se, hvem der er villig til at være med til at løse grænsehændelsproblematikken. Det møde holder vi i morgen, og jeg formoder selvfølgelig, at den konservative ordfører, hr. Flemming Hansen, også vil deltage i det møde.

Flemming Hansen (KF):

Naturligvis deltager den konservative ordfører i det møde, men det er meget ofte, når vi har møde med regeringen – jeg kan faktisk ikke huske eksempler på andet – at det er regeringen, som jo så gerne vil være regering, der kommer med et udspil og siger, hvad den vil. Det er jo det, man har regeringen til. Vi vil da gerne komme med et udspil, hvis ikke regeringen vil. Det er nok mere naturligt, at det er den vej, men det spørgsmål kan vi altså ikke få besvaret.

Derfor skal jeg ikke komme igen og bede om ordet, men bare konstatere, at de mange udtalelser, der er kommet fra skatteministeren, altså

ikke holder vand eller øl, for der er ikke noget svar. Regeringen har ikke et svar på det, den selv lægger op til, og skatteministeren er jo en del af regeringen.

Skatteministeren (Frode Sørensen):

Nu er vi jo inde i de store sproglblomster på den ene eller den anden måde. Jeg synes, at jeg som skatteminister meget klart har tilkendegivet, at jeg ønsker, at vi skal gøre noget ved grænsehåndelen, og derfor har jeg i morgen inviteret Folketingets partier til en drøftelse af, hvem der vil være med til at løse det problem, og hvem der også vil være med til at finansiere en sådan løsning, og det har jeg en forventning om at vi får noget konstruktivt ud af i morgen.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 1103

10) Til justitsministeren af:

Peter Skaarup (DF):

»Hvornår vil ministeren tage initiativ til, at lovgivningen ændres eller præciseres på en måde, så politiet får frie hænder til at bedømme, om ejeren af en hund, der optræder bidsk, glubsk eller på anden måde er til fare eller gene for andre, skal meddeles påbud om at aflive hunden, alternativt at politiet forestår aflivningen?«

Skriftlig begrundelse

Spørgsmålet er stillet på baggrund af oplysninger fra politiet om, at hvis politiet skal have mulighed for at vinde specifikke sager angående farlige hunde, skal politiet have forbedrede værktøjer. Spørgsmålet skal også ses som en opfølgning på spørgsmål nr. S 3220 i Folketings-samlingen 1999/2000, hvor spørgeren har spurgt til, om ministeren ville tage initiativ til en lovændring eller en præcisering af loven, så det blev lettere for politiet at gribe ind over for kamphunde og farlige hunde. Spørgeren har også i spørgsmål nr. S 1396 i Folketingssamlingen 1998/1999 haft fat på problemstillingen omkring de såkaldte tjekkiske ulvehunde. I svaret på spørgsmål S 3220 oplyste ministeren, at man i Justitsministeriet i øjeblikket overvejer, om de danske regler skal revideres. Det slås dog fast, at politiet fortsat har mulighed for at meddele hundeejere pålæg efter hundelovens be-

stemmelser, hvis en hund viser sig bidsk eller glubsk eller ligefrem skader andre. Spørgeren er af den opfattelse, at det er nødvendigt at give politiet frie hænder til at bedømme, om ejeren af en hund, der optræder bidsk, glubsk eller på anden måde er til fare eller gene for andre, skal meddeles påbud om at aflive hunden. Hvis der er mistanke om, at ejeren ikke kan/vil efterkomme et sådant påbud, mener spørgeren, at politiet skal være udstyret med beføjelse til at forestå aflivningen af hunden. Der forekommer flere og flere tilfælde af alvorlige sager, hvor bidsk eller glubske hunde skader andre eller har en adfærd, der gør andre mennesker bange. Spørgeren er af den opfattelse, at hellere lade politiet aflive en bidsk hund for meget end en for lidt.

Peter Skaarup (DF):

I Dansk Folkeparti har vi i flere omgange spurgt til det forhold, som jeg har stillet spørgsmål om til justitsministeren i spørgetiden i dag, og det er spørgsmålet om farlige hunde, som i samfundet i visse situationer desværre udgør en trussel mod mennesker.

Det er ikke rimeligt, at uskyldige mennesker, der tilfældigvis kommer forbi – det kan være postbudet, eller det kan være en anden i en dagligdags situation – lige pludselig bliver angrebet og skadet af en farlig hund med invaliditet eller i hvert fald stor personskade til følge.

Det mener vi ikke er rimeligt, og derfor mener vi, at man skal se på den nuværende lovgivning og sikre politiet de værktøjer, som de selv gerne vil have i hænde, således at de effektivt kan gribe ind over for de her farlige hunde, der angriber uskyldige mennesker.

Så mit spørgsmål er derfor til justitsministeren: Hvor langt er man nået i overvejelserne om et reelt forbud imod farlige hunde?

Justitsministeren (Frank Jensen):

Jeg er helt enig med spørgeren i, at vi her taler om et væsentligt samfundsmæssigt problem. Jeg er også enig med spørgeren i, at den retstilstand, vi har i øjeblikket, ikke er tilfredsstillende.

Vi er derfor også i gang med at overveje, hvordan en ændring af regelsættet kan se ud. Så snart jeg har fået det fornødne sagkyndige grundlag, er jeg også indstillet på at tage fat på de nødvendige ændringer.

Som det er spørgeren bekendt, giver hundeloven allerede i dag politiet en række muligheder for at gribe ind over for en bidsk eller en glubsk hund. Politiet kan påbyde besidderen bestandig

at holde hunden indelukket eller forsynet med en forsvarlig mundkurv. Hvis det påbud ikke efterkommes, kan politiet pålægge besidderen at lade hunden aflive.

I tilfælde, hvor en hund har skambidt et menneske, kan politiet straks efter rådslagning med en hundesagkyndig lade hunden aflive for ejerens regning.

I 1991 viste det sig dog, at der også er behov for at gå videre, end hundelovens regler giver mulighed for, og man indførte derfor et totalt forbud imod to bestemte hunderacer: pitbullterrier og tosa.

Det er disse regler, som vi for tiden er i gang med at revidere. En mulighed er at ændre hundeloven, således som spørgeren er inde på, en anden mulighed er at udvide forbudet mod enkelte hunderacer til også at omfatte flere racer. En kombination af begge muligheder, både en revision af hundeloven og at indføre yderligere forbud, kan også komme på tale.

Jeg har tidligere over for spørgeren redegjort for de problemer, der vil være omkring håndhævelsen af et forbud mod bestemte hunderacer, navnlig fordi det også for de sagkyndige er vanskeligt at konstatere, om en bestemt hund tilhører en af de forbudte racer.

Samtidig er vi opmærksomme på, at tendensen, som er i andre lande, går i retning af at forbyde bestemte hunderacer som middel til at imødegå problemet med farlige hunde.

Det er de spørgsmål, vi overvejer, og når vi er færdige med det, vil vi altså tage et initiativ på området. Vi har til det formål bedt Rådet vedrørende hold af særlige dyr, og Dyreværnsrådet om en sagkyndig vurdering. Vi regner med, at udtalelsen vil foreligge i løbet af meget kort tid.

Derudover har vi også behov for at se på oplysninger om, hvordan man klarer problemerne i en række andre lande.

Når de samlede oplysninger foreligger, vil vi tage stilling til det grundlag, hvorpå vi skal træffe den fremtidige beslutning om ændring af regelsættet.

Peter Skaarup (DF):

Nu har Dansk Folkeparti i flere omgange interesseret sig for denne her sag. Allerede i folketingssamlingen 1998-99 stillede vi spørgsmål til ministeren om det, og senest – den 18. juli 2000 – har vi fået svar af ministeren på spørgsmål nr. S 3220, som egentlig siger det samme, som det ministeren siger i dag.

Vi er efterhånden ikke særlig tålmodige, for vi har lige set en ny sag nede i Maribo om de her meget farlige hunde, der fik nogle meget ulykkelige konsekvenser for den mand, det gik ud over.

Derfor synes vi, at ministeren skal speede op under de her ting, for alene i forbindelse med det seneste spørgsmål er der nu gået over et halvt år, før der åbenbart kommer noget frem.

Så jeg vil godt spørge ministeren, hvornår vi kan forvente, at der kommer de lovinitiativer fra regeringen, og på hvilken måde sådanne lovinitiativer vil blive strikket sammen.

Både fra Dansk Kennelklub og også fra Dyrenes Beskyttelse har man foreslået justitsministeren, at der i forbindelse med lovgivningen også laves et særskilt forbud mod hundekampe, og man mener, at det skal skrives ind i selve lovgivningen under hundeloven. Derfor vil jeg godt spørge ministeren, om det er noget, ministeren også overvejer, for det er noget meget grimt noget, hvis vi skal til at have hundekampe også i Danmark; nogle siger, at det allerede finder sted. Så lad os få nogle kraftige signaler ind i lovgivningen omkring det spørgsmål også.

Justitsministeren (Frank Jensen):

Jeg forstår den utålmodighed, som spørgeren giver udtryk for. Det er jo også en utålmodighed, jeg selv deler.

Det er bare ikke så enkelt, og de skriftlige svar, som hr. Skaarup også henviser til, som jeg har afgivet tidligere i forbindelse med det her problemfelt, viser jo også kompleksiteten.

Jeg har også haft lejlighed til at høre mine kolleger i Ministerrådet i EU om de problemer, der har gjort sig gældende bl.a. i Tyskland. Og det er jo sådan, at hvis vi går ind og forbyder bestemte hunderacer, som bliver brugt som kamphunde, jamen så sker der det, at så krydser man, og så har man en ny race. Er den så omfattet af forbudet? Der vil man jo ud fra en juridisk fortolkning sige, at det er den ikke, og så vil politiet i forhold til håndhævelsen jo stå med håret i postkassen. Så er vi ikke kommet videre i løsningen af det reelle problem.

Der er ingen af mine kolleger i EU, der synes jeg, har fundet løsningen på, hvordan man undgår de håndhævelsesproblemer, som jeg også tidligere har givet udtryk for. Det er baggrunden for, at vi nu forsøger også gennem vores egne rådgivere – Rådet vedrørende hold af særlige dyr og så Dyreværnsrådet – at se, om vi her eventuelt kan finde en kombinationsmodel af

forskellige lovinitiativer eller reguleringer, som kan føre os frem til, at vi har et forbud, der også er effektivt.

For som hr. Skaarup jo også selv har peget på, og som jeg er enig i, er den nuværende hundelovsregulering ikke en tilfredsstillende regulering på området. Og selv om den giver politiet en lang række beføjelser, som jeg også har gennemgået i besvarelsen af spørgsmålet, er det heller ikke i sig selv tilfredsstillende for politiet, sådan som det også har været udtrykt af enkelte fra dansk politi.

Så selv om hr. Skaarup er utålmodig og der måske er gået et halvt år, forventer jeg, at jeg meget snart får den sagkyndige rådgivning, og så vil jeg straks vende tilbage over for Folketinget og også over for spørgeren med, hvad rådgivningen bliver, og hvilke konsekvenser der vil blive af rådgivningen.

Jeg deler opfattelsen af, at den nuværende retstilstand ikke er tilfredsstillende.

Peter Skaarup (DF):

Jeg takker for ministerens svar.

Jeg synes, det fremgår meget tydeligt, at ministeren vil sikre en ændret lovgivning, som der er brug for. Men igen vil jeg godt spørge, om ministeren så vil rette henvendelse til dem, man så venter svar fra, inden man kan komme videre, med henblik på at få speedet op under de her undersøgelser.

Jeg synes da, at der i det svar, der er givet til mig den 18. juli 2000, gives nogle meget gode anvisninger på, hvordan man egentlig kunne gøre.

Dansk Kennelklub og Dyrenes Beskyttelse har interesseret sig meget for det her og har også, ved jeg, skrevet til ministeren i flere omgange med gode kommentarer, gode forslag til, hvordan det kunne strikkes sammen. Så det er egentlig ikke gode forslag, der er mangel på, det er måske bare den ressource, der skal sættes ind, for at vi kan få skabt det her forbud, der er nødvendigt, for at vi kan komme videre.

Så vil jeg godt afslutningsvis spørge ministeren, om ministeren er enig i, at det netop ikke gælder om, at man forbyder visse hundetyper, men at man giver politiet det gode værktøj, der hedder, at farlige hunde, farlige individer, skal man gribe ind over for, så man kan gøre det i alle tilfælde. For ellers kan man krydse de her hunde og opnå nogle hunde, som er ekstra farlige, og komme omkring lovgivningen på den måde.

Så jeg vil godt afslutningsvis spørge ministeren, om ministeren er enig i det med de farlige individer, at det er dér, vi skal gribe fat, og også, om ministeren, i lighed med f.eks. hvad man har gjort i Tyskland, vil sikre, at selve hundekampe bliver forbudt, og at det bliver skrevet ind i lovgivningen direkte – nogle klare signaler med hensyn til hundekampe om, at man ikke accepterer det.

Justitsministeren (Frank Jensen):

Jo, bare det havde været så enkelt, som det nu udtrykkes her. Men det er jo allerede den gældende retstilstand, at politiet har den mulighed over for hunde, der ikke har, om man så må sige, påført et menneske lidelser gennem bid; politiet kan her pålægge ejeren at holde hunden forsvarligt indespærret eller påført en forsvarlig mundkurv. Og sker det ikke, skal politiet altså pålægge ejeren for ejerens regning at få hunden, det individ, aflivet. Så det er jo allerede gældende i dag.

Det, vi jo altså gerne skulle nå frem til, er, hvordan vi kan lave en lovgivning, hvor vi kan forebygge, at der kommer en horde hunde til Danmark, som i sig selv er hunde, der er avlet til det formål at være glubske og bidske og eventuelt optræde som kamphunde. Det er det, som er bestræbelserne.

Hvis vi kommer ind til kernen, tror jeg heller ikke, at det var formålet at sige, at den nuværende retstilstand er tilfredsstillende, for det tror jeg ikke, hr. Skaarup mener. Det er den nemlig ikke, for det er meget svært for politiet i den praktiske verden at benytte sig af de magtmidler, som politiet allerede har under den nugældende hundelov.

I forhold til et tidligere spørgsmål, som hr. Skaarup stillede omkring kamphunde, vil jeg straks, foranlediget af dette spørgsmål – det fremgår ikke, at det også drejer sig om interessen i det at afholde egentlige kampe mellem hunde her til lands – gå hjem i mit hus og undersøge grundlaget for det i dag, og hvis det finder sted i dag, vil jeg undersøge, om det skal inddrages i et forbud. Jeg vil undersøge, om det ikke allerede er omfattet af et egentligt forbud i dag, og så vil jeg vende tilbage til spørgeren direkte og give en besvarelse på den del af det tidligere stillede spørgsmål.

Peter Skaarup (DF):

Jeg kan sige, at Dansk Kennelklub har meddelt, at der er et problem i, at man ikke har et særskilt

forbud imod de her hundekampe, og det er derfor, mit spørgsmål til ministeren er, om ministeren vil sikre, at der kommer et særskilt forbud, ligesom man har det i andre lande.

Vi må jo nok erkende, at der er en mulighed for, at det foregår i Danmark. Der er flere personer, der har meddelt, i hvert fald i pressen, at det er forekommet, og det er dyremishandling, det er dyrplageri uden lige.

Der er et forbud i dyreværnsloven i dag, men dér, hvor det efter vores opfattelse er vigtigt, er direkte at signalere i hundeloven, at her vil man altså ikke acceptere det. Derfor vil jeg godt spørge ministeren, om ministeren direkte i hundeloven vil sikre, at det forbud bliver skrevet ned.

Justitsministeren (Frank Jensen):

Da det ikke indgik i det spørgsmål, der er stillet, vil jeg ikke her redegøre for nødvendigheden af at gå videre, end det, der er gældende lov på dét felt. Men hvis der allerede er, som spørgeren siger, et udtrykkeligt forbud imod afvikling af kampe mellem hunde her til lands, vil jeg i hvert fald nærmere undersøge, hvorvidt det er nødvendigt at gå til Folketinget med yderligere lovgivningsinitiativer.

Vi skal jo ikke tage yderligere lovgivningsinitiativer, end der er behov for, det tror jeg spørgeren er meget enig med mig i, også når vi ser det ud fra en lovkvalitetsvinkel.

Jeg er bekendt med, at formanden for Dansk Kennelklub og præsidenten for Dyrenes Beskyttelse har skrevet til mig i slutningen af det forangående år, og at der også er bedt om kommentarer til det fra Folketingets Retsudvalg. Når vi afgiver det skriftlige svar, vil det også fremgå heraf, hvad vores juridiske vurdering vil være, og også den politiske kommentar, jeg har til det.

Men som hovedsvar på det spørgsmål, der behandles her i spørgetiden i dag, og som er det, jeg er blevet bedt om at komme og svare på, er svaret her: Den gældende retstilstand under den gældende hundelov er ikke tilfredsstillende, heller ikke med de to hunderacer, der er forbudt i Danmark. Det giver ikke en tilfredsstillende løsning for borgernes tryghedsfølelse i forhold til, at der faktisk også fortsat kan være andre racer i Danmark, som kan påføre mennesker både utryghed og også, som spørgeren er inde på, egentlige skader i kontakt mellem hund og menneske.

Det er regeringens bestræbelse at finde en regulering, der giver en større tryghed for borgerne. Her er vi optaget af borgernes tryghed, både

den følelsesmæssige og også den rent fysiske, og jeg regner med, som jeg sagde i mit første svar, om kort tid – og det vil sige i indeværende samling – at have de endelige svar fra de sagkyndige på feltet. Så vil jeg straks svare Folketinget, hvordan en ny regulering i givet fald kunne skrues sammen.

Peter Skaarup (DF):

Jeg vil så takke for ministerens tilsagn om, at der bliver speedet op på de her ting, og at vi i den her folketingssamling kommer til at se et initiativ fra regeringen.

Så vil jeg nævne til slut, at jeg er glad for, at ministeren vil se på det med hundekampene, men spørgsmålet er bare, om vi giver de rigtige signaler. Derfor mener jeg ikke, at man skal være langmodig med hensyn til at se på, om forbud mod hundekampe decideret kan skrives ind i hundeloven. Det er vigtigt, at det bliver forbudt direkte dér efter vores opfattelse, og det er også det, Dyrenes Beskyttelse og Dansk Kennelklub peger på.

Derfor vil jeg godt spørge ministeren, om ministeren ikke er enig i – og det gælder for så vidt også strafferammer for vold, voldtægt og sådan noget, som vi har diskuteret andre dage – at det også er vigtigt at signalere meget kraftigt over for omverdenen, at man altså ikke accepterer den slags, og at det kan man bedst gøre ved at skrive det ind i den lov, der retter sig mod det pågældende område.

Justitsministeren (Frank Jensen):

Jeg tror, hr. Skaarup gerne vil have, at det skal fremstå, som om vi er uenige om det her, ved at blive ved med at stille spørgsmål uden for det, der er spurgt om. Jeg har svaret på det, der er spurgt om. Dér er vi enige om, at retstilstanden kan gøres bedre. Vi har ikke den egentlige sandhed med hensyn til, hvordan en ny lov kan laves, så den virker bedst.

Vi skal ikke stikke blå i øjnene på hinanden. Det er jo også i nogle tilfælde kombinationen imellem ejer af hund og hund, der gør, at hunden, selv om den ikke tilhører en specielt fremavlet race, der er en kamphund, kan være glubsk og farlig for mennesker, fordi kombinationen af hundeejer og hund er en dårlig cocktail.

Det er altså det, vi arbejder med. Jeg lover, at vi fremskynder arbejdet for fuld kraft. Jeg vil bare ikke komme til Folketinget med noget, som ikke er gennemtænkt og gennemarbejdet, og gå ud og bilde borgerne ind, at vi nu har handlet

fornuftpræget og gjort trygheden større for dem, hvis det er et slag i bolledejen.

Så hr. Skaarup må have den lille tålmodighed, at vi skal have svar fra det sagkyndige råd, vi har til rådighed på det her felt. Udlandet har altså ikke fundet noget, som umiddelbart springer i øjnene på mig og viser, at det er langt bedre end det, vi har. Så snart vi har det, vil vi vende tilbage, og hr. Skaarup må meget gerne være behjælpelig i den fase og eventuelt selv komme med ideer.

For så vidt angår kamphundene, har jeg også lige haft lejlighed til igen at gøre mig bekendt med brevet fra Dansk Kennelklub og præsidenten for Dyrenes Beskyttelse, og de er jo enige i, at der i dag er et forbud omfattet af de generelle bestemmelser i dyreværnsloven, som også spørgeren refererer til. Spørgsmålet er så, om vi skal pinde det yderligere ud i selve loven. Og så kan vi jo spørge os selv, om vi, hvis man begynder at bruge andre dyr til forskellige former for kampe, så også skal pinde det ud i loven. Er det ikke nok at have en generel bestemmelse om, at dyr ikke må anvendes til den form for kampsport?

Det er det, jeg vil overveje: om der kan være det her præventive formål ved at lave en særskilt bestemmelse om det. Det vender jeg tilbage til i en besvarelse over for Retsudvalget.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 50:

Forslag til folketingsbeslutning om retten til frit valg af plejehjem og plejebolig.

Af Erik Larsen (V) og Pia Christmas-Møller (KF) m.fl.

(Fremsat 21/11 2000).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Socialministeren (Henrik Dam Kristensen):

Forslagsstillerne ønsker at give de ældre flere valgmuligheder ved valg af plejehjem og plejebolig, og det er et ønske, som jeg umiddelbart finder sympatisk.

Beslutningsforslaget har, som jeg også var inde på, da det senest blev fremsat i marts sidste år, imidlertid nogle konsekvenser for det kommunale selvstyre, som jeg synes det er vigtigt at få gennemdiskuteret, og jeg finder dem sådan set også betænkelige. Beslutningsforslaget forudsætter jo således nogle grundlæggende ændringer i det kommunale selvstyre på hele ældreområdet.

Den sociale lovgivning, herunder serviceloven, forudsætter jo i forhold til opholdskommunereglerne, at den aktuelle bopælskommune så at sige tager sig af sine egne, og derfor er det selvfølgelig nødvendigt, at man har et serviceapparat, der er tilpasset de lokale forhold. Det er også derfor, der er en sammenhæng imellem serviceniveauet i kommunerne og retten til kommunal skatteudskrivning.

Hvis der som ønsket af forslagsstillerne skal gælde ensartede rettigheder, uanset hvor man måtte bo i landet, må der også være ensartede regler, når det gælder kommunernes visitation. Forskellige tilbud afhængigt af lokale forhold kan så ikke forekomme.

Det vil altså betyde en voldsom indskrænkning af kommunernes selvstyre på ældreområdet, og så taler vi jo i realiteten nærmest om en kommunalreform.

Ét er imidlertid at give mulighed for at foretage frie valg – det mener jeg generelt er ønskeligt, og det tror jeg også i realiteten langt hen ad vejen er, hvad de ældre selv ønsker – men hvis valget skal have et reelt indhold, kræver det selvfølgelig, at der er noget at vælge imellem. Der skal med andre ord være et tilstrækkeligt, men også et varieret udbud af boliger, der kan tilgodese den enkeltes behov. Det er en afgørende forudsætning for at indføre en udvidet ret til frit valg af bolig.

Regeringen har igennem de seneste år gjort meget for at skabe både et varieret og et stort udbud af boliger for ældre. Der kan bl.a. nævnes plejeboligereformen tilbage fra 1995, der netop sigtede på at etablere flere plejeboliger til de svage ældre, og så i 1998, hvor vi gennemførte en væsentlig forbedring af mulighederne for at etablere bofællesskaber.

Jeg kan også nævne, at der fra 1. januar 2001 er indført en generel låneadgang til kommunal grundkapital, hvilket forventes at ville styrke udbygningen af ældreboliger.

Der er også sket en forbedring, når det gælder servicetilskuddene; den forbedring er også med til at bidrage til en øget tilgang af plejeboliger.